

MAGYAR SZÁLLODÁS ÉS VENDÉGLŐS.

HOTELIER ET RESTAURATEUR DE HONGRIE
UNGARISCHER HOTELIER UND GASTWIRT

A BUDAPESTI SZÁLLODÁSOK ÉS VENDÉGLŐSÖK IPARTESZÜLETÉNEK. A MAGYAR SZÁLLODÁSOK ÉS VENDÉGLŐSÖK ORSZÁGOS SZÖVETSEGENEK HIVATALOS LAPJA

Organe et propriété du Syndicat des Hoteliers et Restaurateurs de Budapest Organ und Verlag der Budapester Hoteliers- und Gastwirtegenossenschaft

SZERKESZTŐSÉG (REDAKCIÓ): BUDAPEST, IX., LŐNYAY UCCA 22. SZÁM • TELEFONSZÁM: AUTOMATA 86-1-82

Egy és más a lyukbilliárdasztal körül.

A Kereskedők és Iparosok Országos Védegylete, amely semmiesetre sem tévesztendő össze az „Országos Hitelvédő Egylet”-tel, az utóbbi időkben több értekezletet hívott össze, hogy a kartelba tömörült lyukbilliárd-asztalokat előállító gyárak és iparosok állítólagos kizsákmányoló üzleti fogásaival szemben megvédje kartársainkat.

Örömmel üdvözlöttük ezt az akciót, hiszen kötelességünknek tartjuk minden alkalmat megragadni, ahol tagjaink érdekében a legkisebb előnyöket is módunkban áll elérni.

Megdöbbenéssel vettük azonban tudomásul, hogy egy „Kurir” nevű riportlap június 6-iki számában nagy lelkesedéssel adja tudtul, hogy a főkapitány 64.537/1901. B. M. sz. rendelet hatálya alá vonta az automata-billiárdot is, amelyet 3 nappal ugyanezen lap egy előző számában megjelent közleménye kapcsán, mint az ő munkájának az eredménye, könyvel el.

Feltűnt, hogy mi lehet az a közérdekű eseménye a fenti Védegyletnek, amely Testületünk által adott szakszerű felvilágosítás után is azon lovagolt az ő orgánumban, hogy meg kell adoztatni az asztalokat, amely pedig szöges ellentétben áll billiárdasztalt tartó kartársaink érdekeivel.

Megállapítottuk, hogy ennek az értekezletnek előadója azonos nevezett lap szerkesztőjével, aki az ú. n. kartel tagjainál megbíztattával látogatást tetetett és előbb 2000 P, majd utóbb már 300 P-vel is megelégedve, lemondott volna karteellenes ambícióiról.

Ehhez mi nem adhatjuk oda magunkat, s bár a jövőben is minden törekvéssel fogunk támogatni olyan ténykedéseket, amely kartársainkat megvédi, vagy kiszolgáltatja olyan egyenlőtlen üzleti vállalkozásokkal szemben, ahol testületünk védelmére, mint gyengébb szerződő félnek, szükség van, ezúton mégis felhívjuk összes kartársaink figyelmét, hogy addig ne vegyenek részt semmi olyan alakulatban, amely a fenti vonatkozású védegylettel kapcsolatos lyukbilliárd-asztallal összeköttetésben van, amíg ezt Ipartestületünkkel előzetesen nem közlik.

Köszöljük még kartársainkkal, hogy a napokban újabb beadvánnyal fordultunk a belügyi kormányzathoz, hogy a tervezett adónem bevezetését teljesen ejtse el, s reméljük, hogy érveléseink hatása alatt ez eredményes is lesz.

Vajda Andor.

POPPER MÓR ÉS LIPÓT RT.

BORNAGYKERESKEDEÉS
BUDAPEST-KÖBÁNYA, ELŐD UCCA 8.

TELEFON: * 48-4-62. — ALAPITATTOTT: 1869. ÉVBEN.

Az 1922. évi szőlő és borgazdasági kiállításon aranyéremmel kitüntetve.

Olvassuk, terjesszük lapunkat!

Szerezzünk előfizetőket!

A mi naptárunk.

1935 Julius 3 Szerda	D. e. 11 órákor a képezőtöbizottság ülése az Ipartestületben. D. u. 4 órákor az előjáróság rendes havi ülése az Ipartestületben. Este 7 órákor Jóbarátok vacsorája Fehér Károlynál (Ujpest, Horthy Miklós út 99).	12 Péntek	Este 8 órákor vendéglősök vacsorája a délnémet kartársak tiszteletére Márkus Imrénél (III., Alsómargitsziget). Minél többen jelenjünk meg!
5 Péntek	Az adóközösség tagjainak adóátalányuk befizetése. D. e. 10 órákor a békéltetőbizottság ülése az Ipartestületben. D. e. 10 órákor Gundel és János és id. Kommer Ferenc emlékéét ápoló asztaltársaság összejövele Sziuts Lajosnál (Kis Rabló Söröző), Zenta ueca 3.	17 Szerda	D. e. 11 órákor a képezőtöbizottság ülése az Ipartestületben. D. e. 11 órákor a segédvizsgálóbizottság ülése az Ipartestületben. Este 7 órákor Jóbarátok vacsorája Mayer Ferencnél (VI., Alpesi falu).
10 Szerda	D. e. 11 órákor a képezőtöbizottság ülése az Ipartestületben. Este 7 órákor Jóbarátok vacsorája és a vendéglősök vacsorája Gruber Emilnél (I., Ördögórom esárda; a farkasréti vill. végállomástól autó áll a vendégek rendelkezésére). „ Juliális. “	19 Péntek	D. e. 10 órákor Gundel János és id. Kommer Ferenc emlékéét ápoló asztaltársaság összejövele Bokor Ferencnél (II., Pálffy tér 4.) Kakaskapu étterem.
		20 Szombat	D. e. 10 órákor a békéltetőbizottság ülése az Ipartestületben.

Nálunk

nincs „**FEHÉR HÉT**”
nincs „**LELTÁRI HÉT**”
nincs **EGYÉB „VÁSAR”**

MI EGÉSZ ÉVBEN elsőrendű, jóminőségű árut előnyös árak mellett hozunk forgalomba s vevőink érdekeit mindig és mindenkor megvédjük.

Vendéglősök Beszerző Csoportja Részvénytársaság

Budapest, IV., Vámház-körút 8.

Közleményeinket csak a forrás megnevezésével lehet átvenni.
Cikkeket nem küldünk vissza!

MAGYAR

SZÁLLODÁS ÉS VENDEGLŐS

A borraivaló-kérdés.

Irta: Marencich Ottó.

IPARUNK UJBÓL GONDTERHES napokat él át. *A világon egyedülálló* ódiózus poloskarendelet után, amelyet csak nagynehezen tudtunk „tisztasági rendeletre” átnevezni, most kerül sorra a borraivaló rendelet. Ugyátszik azért, mert nincsen más, sülyosabb gondunk és talán azért is, mert a magyar idegenforgalom boldogulása csak ebben (!) országban dívó borraivalórendszeren múlik.

Amint a napilapokban is már mondtam, a borraivalókérdés sem a hatóságok, sem a vendéglátó ipar és annak munkásainak ügye, hanem kizárólag a nagyközönség kérdése. Esküszöm, hogy minden olyan rendezést, amelyik a borraivalókérdést helyesen megoldja, mi, szállodások és vendéglősök csak örömmel tudnánk üdvözölni. Azonban a most tervezett rendeleti szabályozást már azért is ellenzem, mert ilyen formában nem oldható meg a kérdés.

Tapasztalatból tudjuk, hogy a kötelező szálodakerendszer nem vált be sehol a világon azért, mert kiderült, hogy mindenütt a személyzet még külön is elfogadta a borraivalót, sőt ezt burkoltan el is várta.

Az itt említett érveinkkel szemben a hatóságaink azzal válasszák, hogy egyszerűen csapjuk el azokat, akik majd elfogadják a borraivalót és a vendégeket feliratokkal kellően tiltjuk el a borraivalóadástól.

Ezen, sajnos, csak mosolyogni lehet! Mert biztos, hogyha ezt csakugyan megfennök, ezzel csak szaporítanánk a munkanélküliséget és emelnék az üres helyiségek számát, magát a problémát azonban egy lépéssel sem vinnék előbbre!

E kis, de nem túlzó kitérés után a tárgyhoz térve, meg kell említenem azt, hogy hatóságaink az olasz mintára gondolnak, azonban elfelejtik azt, hogy nálunk, úgy mint a többi európai államokban, mégis más gazdasági viszonyok uralkodnak, mint Itáliában. Olaszországban a „Mancina” követelés a fasiszta rezsim előtt szinte epidémikus méreteket öltött és ez nagyban ártott az országnak. Sikerült is

valahogyan rendet teremteni és dícséretet érdemel ezért az olasz kormány.

Nem tesz semmit, hogy Olaszországban ez a rendszer a szállodás- és vendéglősiiparban teljesen esődtől mondott, mert gondolnunk kell arra, hogy ez máskülönbön tűrhető rendet teremtett. Nem szabad elfelejtenünk azt, hogy a rendelet az ottani viszonyokhoz képest megfelelő volt, mert Olaszországban sokkal nagyobb százaléka él a lakosságnak idegenforgalomból, mint máshol. Hogy ez az olaszrendszer nem alkalmazható mindenütt, mutatja az is, hogy *eddig még egy országban sem utánozták az olasz mintát.* Amerika, Anglia, Franciaország, Svájc, Ausztria és a többi ország mind, a minálunk is már a nagyobb szállodákba bevezetett fakultatív rendszer mellett döntött, *mert belátták azt, hogy a borraivalót hatalmi szóval kiküszöbölni nem lehet.* A borraivaló — mint ahogy már mondtam — évszázadok óta bevezetett abszurdum. Epea ezért, mert abszurdum, nem lehet a tilalmat ad abszurdumig vinni, mivel ezzel csak ártanak az ügynek.

Véleményem szerint a fakultatív borraivalórendszer, ha nem is mindenkit boldogító, mégis a jelenlegi viszonyok között egyedüli módja annak, hogy ezzel lassan bár, de egy egészséges százalékos vagy más rendszer honosodjék meg úmemeinkben, amely a vendéget jobban kielégíti anélkül, hogy a kiszolgálószemélyzet buzgalmat esőkkentené és az egész iparnak ártana.

Ujából meg kell mondanom azt, hogy jelszavakkal operálni a mai viszonyok közt nem lehet és nem szabad. Nem szabad azért sem, mert ezek a józan munkásságot félre vezetik, ezért ajánlom és tanácsolom azoknak, akiknek a figyelem és előzetkenységét honoráló borraivaló derogál, hogy minél előbb változtatassanak pályájukon nemcsak a saját érdekében, de iparunk érdekében is.

Partestületünk emlékiratai igazolják és bizonyítják, hogy a szokásos és az egész kultúrvilágon élő borraivalórendszerhez erőszakosan nem tanácsos hozzányúlni, mert minden hivatalos „rendezés” csak rendezetlenebbé és kűszáltabbá tenné a borraivalókérdést.

BORKERESKEDELMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Vezérigazgató: Klaber Miksa

Pincészet:
BUDAFOK, PETŐFI ÚT 16. SZÁM
Telefon: 69-6-98

Vérsói iroda:
BUDAPEST, V. ARANY JÁNOS U. 10
Telefon: 14-2-82.

Fellner Béla f. ü. v.

Első belvárosi szállodai, vendéglői és kávéházi személyzeteket közvetítő iroda

Budapest, IV., Irányi u. 1. Telefon: 84—2—92**ADLER ZSIGMOND** **pincérügynöksége** közvetít: Szállodai, vendéglői és pensioi személyzetet. 40 éves cég. Irodavezető: **Fuchs Öszkár**. VII., Rákóczi út 86. Telefon: 31-6-04.**A kormány ismét a borralaló rendezésének tervével foglalkozik.**

(i.) A LEGUTOLSÓ SZAMUNKBAN a kereskedelemügyi minisztérium rendeletére fölhívtuk kartársainkat, hogy a borralalókérdésben a fakultatív rendszer bevezetésével kapcsolatosan szerzett tapasztalataikról számoljanak be.

Ezen adatgyűjtés alapján megszerkesztettük jelentésünket, amelyet a kereskedelemügyi minisztériumba június hó 19-én, azon a napon adtunk be, amelyre tanácskozási hívták be ipartestületünket.

A tanácskozáson iparunk részéről részt vettek *Malosik Ferenc* elnök vezetésével *Gundel Károly*, *Marencsik Ottó*, *Németh Aladár*, *Ballai Károly* és a Kávéipartestület kiküldöttei.

A tanácskozáson *Halla Aurél* miniszteri tanácsos elnököt, aki mindjárt a tárgyra térve bejelentette, hogy egyelőre csak a szállodás- és vendéglősiparban óhajtja a kormány bevezetni a kötelező százállókendzert és fölkérte ipartestületünket, hogy ennek előkészítéséhez és végrehajtásához gyakorlati javaslatokat tegyen.

Gundel Károly ismételtén kimutatta, hogy a minisztérium terve éppen az idegenforgalom érdekét ellenére van s jól jegyezte meg, hogy a borralaló probléma a mesebeli sárkányhoz hasonló, a melynek hiába vágják le a fejét, az újból kiújul. Tavaly sikerült meggyőznünk *Fabinyi Tihamér* v. kereskedelemügyi minisztert és *Sipőcz Jenő* polgármester urat s most új miniszter és új polgármester lévén, csak kinőtt a sárkány tavaly levágott feje. Rámutatott a lehető megoldásra, a fakultatív rendszer kötelező bevezetésére és óvta a minisztériumot olyan kísérlettel, amelyet Olaszországon kívül egyetlen állam sem tett magáévá, olyan államok, amelyeknek idegenforgalma sokszorosa a magyarnak.

A további tárgyalás során, amelyben a jelenlévők mindvalamennyie részt vett, végül abban álla-

podtunk meg, hogy gyakorlati javaslatokat teszünk s azután folytatni fogjuk a megbeszélést.

A két előterjesztésünket a következő sorokban ismertettük, megjegyezvén, hogy ipartestületünk multévi emlékiratában foglaltakat (I. 1934. évf. 105. oldaltól) mindenben föntartjuk s ezeket csak annak kiegészítésének tekintjük.

I.

Az olaszországi rendezés előzményei és az ottani rendezés „eredményei”.

Köz tudomású, hogy Olaszországban a békeévekben s a háború utáni lezüllésben az olasz idegenforgalom veszélyeztető eleme az a koldushad volt, amely valósággal ellepte az idegeneket és az alkalmazottakat az a szokása és az a módja, amivel a taxán felül a borralalót kiorószakolták s ha azt elégtelennek vélték, az olasz népet jellemző hangos és legtöbbször esetben becsmerlő megjegyzéseket tettek, hogy az idegen szőgyenérzettel vagy menekült, vagy fizetett.

A fasizmus első éveiben, *Mussolini* fölismerve az idegenforgalom nemzetgazdasági jelentőségét, meríttek föl azok a kívánságok, hogy a borralaló probléma hatalmi szóval rendezzessék abból a célból, hogy az Olaszországot látogató idegenek háború utánul élvezhessék azt az ősi kultúrát, művészetet és természeti szépséget, amelyek az idegeneket odavonzották.

Felvetjük a kérdést, vajjon Magyarországon a vendéglátóiparban, de általában olyan-e a helyzet, amely csak távolról is összehasonlítható volna Olaszország *Mussolini* előtti társadalmi viszonyaival, a koldushad tolokodásaiival, avagy a vendéglátóipar személyzete követelő magatartásával?

Erre kérdésre határozott: *nem* a válasz!

Tehát nálunk nincsen meg a borralalókérdésnek olyan előzménye, amely távolról is egyezne Olaszország 15 év előtti viszonyaival és a borralalókérdés hivatalos rendezésének sinesenek meg azok az okai, amelyek Olaszországban megvoltak.

Vajjon a borralalótilalomnak Olaszországban voltak, vagy vannak-e olyan eredményei, amelyekből arra lehet következtetni, hogy Olaszországban a borralalókérdést megoldották?

Mi tehát a valóság!

Alapítási év 1886. Gyorsjárató Alapítási év 1886.

Napellenzők

Nincs kosár! Ponyvaszakadás kizárva!

PASCHKA ÉS TÁRSA

V., Mária Valéria-u. 10. Telefon: 82-0-41.

**SZENT ISTVÁN
CSALÁDI SÖR**
1¹/₂ literes zárt palackokban
a
**KÖBÁNYAI POLGÁRI
SERFÖZDE**
gyártmány.

Csak a Szaknévsorunkban felsorolt cégektől vásároljunk!

AGRÁR BORKERESKEDELMI K. F. T. BUDAFOK

Petöfői-út 24-26-28
Telefon: 69-8-02.

Először, hogy Olaszországban a borra való elfogadásának büntető tilalma dacára a borra való elfogadás épp olyan mértékű, mintha az tilalmazva nem volna.

Mi, szakmánk nemzetközi jellegéből folyóan állandó személyes összeköttetésben vagyunk a külfölddel és Olaszországgal, mi és az elfogulatlan külföldet járó tanúságot tehet erről.

Másodsor, mi sem bizonyítja jobban, hogy Olaszország sem oldotta meg — bár oly szigorú szankeioval sújtotta is — a borra való problémáját, hogy a par excellence idegenforgalmi államok, mint Svájc, továbbá Franciaország, Anglia, Amerika, de még Ausztria sem vette át az olaszországi rendezés elvét.

A borra való kérdés valóban nemzetközi probléma, ha tehát azt egyik legnagyobb idegenforgalmi állam eredményesen rendezte volna ezt, ennek az első hatása nyilván az lenne — és ez volna az eredményességnek a legbiztosabb kritériuma — hogy a többi államok ezt a rendezést magukévá tették.

Ha így áll a helyzet, miért kellene ezt a példát követniük, miért kellene a borra való és elfogadás kérdését hatalmi szóval, rendeleti úton megbotlyagítani, mikor annak, erre mi, szállodások és vendéglátók valóban szakvéleményt nyilváníthatunk, elsősorban éppen az idegenforgalomra lesz csak káros hatása, továbbá a magasszintű magyar vendéglátóipar hanyatlását fogja előidézni.

Bennünket nem vezetnek jelszók, bármilyen szépek, színesek, sőt káprázatok is legyenek azok, mi a valóság talaján maradunk és éppen ezért is jobban meg tudjuk ítélni és állapítani azt, hogy a borra való kérdés tervbe vitt rendezése szociális céljait sem éri el, mert nem is érheti el. Azért nem érheti el, mert a borra való kérdés általánosan nem rendezhető, minthogy az a vendéglátóiparra, az egyéni vonások révén számtalan fajtájú, szükségletű, jellegű üzletre tagolódva, a dolog természeténél fogva különféle képpen hathat. Szociális szempontból az elv kedvezőtlen hatása a kis üzletekben az alkalmazottak elbocsátása lesz, mert a kis üzletekben a borra való előírni nem lehet, nem is szabad, mert a 10 százalék is sok.

Egyébként nemesak sérelmes, hanem hátrányos is volna a borra valónak rendeleti úton való szabályozása, ha az csak egyedül a vendéglátóipar fejlettebb ágaira, a szállodára, vendéglőre, kávéházra szólna és a fogadók, koreszmák, kifőzök, kávéházak és általában minden más ipar és szolgáltatás, ahol eddig a borra való évtizedes szokás, mint a bor-

Olcsó, pontos, megbízható a Standard cíanozó

Sváb. ruszn. bogár, egér, patkányirtást jóállással vállalunk.
IV. Kossuth Lejosa u. 12. T. 89-5-8 5

bély, fodrász, a taxi, a fürdőknél, színházakban, sőt az állami és egyéb hatósági hivatalokban, még nem szüntetik, mert mindezeknek többé-kevésbé ugyanezek közül, kapcsolatuk van az idegenforgalomhoz.

Mindezekből az következik, hogy a borra valónak hatalmi szóval, miniszteri rendelettel való előírása nem indokolt, az káros hatású volna, az idegenforgalmat lebonyolító szervekre részben bomlasztó, részben visszafejlesztő.

II.

A borra való kérdés helyes megoldása.

A borra való problémának megoldását, elősegítését előzta ipartestületünk előjárásainak m. é. május havi állásfoglalása, amikor tagjainak az ú. n. „fakultatív rendszer” bevezetését ajánlotta.

Ugyanis a borra való kérdés nem a vendéglátóiparos és munkás ügye, hanem elsősorban és kizárólag a közönségé.

A fakultatív rendszerrel azt akartuk elérni, hogy a közönség nyilatkozzék meg, hogyan akarja az őt kiszolgáló egyéneket homorálni, borra valóval avagy százalékkal?

Mert ezt a kérdést sem a hivatalok, sem a sajtó és az ebben megnyilatkozó „közönség”, sem a munkás, hanem egyedül a vendéglátóipar szolgáltatásait igénybe vevő vendég egyedül illetékes.

Ez a fakultatív rendszer évek múltán megoldja a problémát, mert a közönség lassan-lassan rátér a

Vendéglősöknek, szállodásoknak nélkülözhetetlen a Kristály-szűrő borhoz, likörhöz, pálinkához.

Gyártja: Egyesült Gép- és Fémárúgyárak Rt. Budapest
Egyedrabruttója:

FORSCHNER JÁNOS, pincegazdasági cikkek
Budapest, VI., Teréz körút 41. Telefon: 11-6-10

Difflan bemutatás uteltelbőlesítésű nélkül.

Gáztűzhely bárhol gázvezeték nélkül

a fővárosi gázresó kényelmét viszi el az Ön szállodájába. vendéglőjébe a PHOEBUS szab. benzingázresó. — Pillanatok alatt meleg ételt tálalhat vendégeinek.

ARDÓ JÓZSEF Budapest, VI., Vilmos császár út 43. Tel.: 21-6-34.

Igy írnak a vevők:

A Phoebus benzingázresó nem csak a gáztűzhely pótlója, hanem azt minden tekintetben felülmúlja.
Budapest Gruber Ördögörmö család

Ipartestületünk és Országos Szövetségünk ügyésze: dr. Molnár Sz. Dezső (IV, Bécsi ueca 1.)

Fellner Béla f. ü. v.

Elő belvárosi szállodai, vendéglői és kávéházi személyzeteket közvetítő iroda

Budapest, IV., Irányi u. 1. Telefon: 84—2—92

ADLER ZSIGMOND **pincérügynöksége** közvetít: Szállodai, vendéglői és pensioi személyzetet. 40 éves cég. Irodavezető: **Fuchs Öszkár**. VII., Rákóczi út 86. Telefon: 31-6-04.

A kormány ismét a boravaló rendezésének tervével foglalkozik.

(i.) A LEGUTOLSÓ SZAMUNKBAN a kereskedelemügyi minisztérium rendeletére fölhívtuk kartársainkat, hogy a boravalókérdésben a fakultatív rendszer bevezetésével kapcsolatosan szerzett tapasztalataikról számoljanak be.

Ezen adatgyűjtés alapján megszerkesztettük jelentésünket, amelyet a kereskedelemügyi minisztériumla június hó 19-én, azon a napon adtunk be, amelyre tanácskozársra hívták be ipartestületünket.

A tanácskozáson iparunk részéről **Gundel** vettek **Malosik** Ferenc elnök vezetésével **Rendel** Károly, **Marencich** Ottó, **Németh** Aladár, **Ballai** Károly és a kávéipartestület kiküldöttei.

A tanácskozáson **Halla** Aurél miniszteri tanácsos elnököt, aki mindjárt a tárgyra terve bejelentette, hogy egyelőre csak a szállodás- és vendéglősiparban önjajta a kormány bevezetni a kötelező százállékrendszert és fölkérte ipartestületünket, hogy ennek előkészítéséhez és végrehajtásához gyakorlati javaslatokat tegyen.

Gundel Károly ismételtlen kimutatta, hogy a minisztérium tervé éppen az idegenforgalom érdekeit ellenére van s jól jegyezte meg, hogy a boravaló probléma a mesebeli sárkányhoz hasonló, a melynek hiába vágják le a fejét, az újból kiújul. Tavaly sikerült meggyőznünk **Fabinyi** Tihamér v. kereskedelemügyi minisztert és **Sipőcz** Jenő polgármester urat s most új miniszter és új polgármester lévén, csak kinőtt a sárkány tavaly levágott feje. Rámutatott a lehető megoldásra, a fakultatív rendszer kötelező bevezetésére és övta a minisztériumot olyan kíséreltetől, amelyet Olaszországban kívül egyetlen állam sem tett magáévá, olyan államok, amelyeknek idegenforgalma sokszorosa a magyarnak.

A további tárgyalás során, amelyben a jelenlévők mindvalamennyie részt vett, végül abban álla-

podtunk meg, hogy gyakorlati javaslatokat teszünk s azután folytatni fogjuk a megbeszélést.

A két előterjesztésünket a következő sorokban ismertettük, megjegyezvén, hogy ipartestületünk multévi emlékiratában foglaltakat (l. 1934. évf. 105. oldaltól) mindenben föntartjuk s ezeket csak annak kiégzésének tekintjük.

I.

Az olaszországi rendezés előzményei és az ottani rendezés „eredményei”.

Köztudomású, hogy Olaszországban a békeévekben s a háború utáni lezüllésben az olasz idegenforgalom veszélyeztető cleme az a kolduslud volt, amely valósággal elleppte az idegeneket és az alkalmazottakat az a szokása és az a módja, amivel a taxán felül a boravalót kieroárszokolták s ha azt elégtelennek vélték, az olasz népet jellemző hangos és legtöbbször becsúszó megjegyzéseket tettek, hogy az idegen szőgyénérzettel vagy menekült, vagy fizetett.

A fasizmus első éveiben, **Mussolini** fölismerve az idegenforgalom nemzetgazdasági jelentőségét, meríttek föl azok a kívánságok, hogy a boravaló probléma hatalmi szóval rendezessék abból a célból, hogy az Olaszországot látogató idegenek háborítlanul élvezhessék azt az ősi kultúrát, művészetet és természeti szépséget, amelyek az idegeneket odavonzották.

Fölvettük a kérdést, vajjon Magyarországon a vendéglátóiparban, de általában olyan-e a helyzet, amely csak távolról is összehasonlítható volna Olaszország **Mussolini** előtti társadalmi viszonyai-val, a kolduslud tolokodásniával, avagy a vendéglátóipar személyzete követelő magatartásával?

Erre kérdésre határozott: *nem* a válasz!

Tehát nálunk nincsen meg a boravalókérdésnek olyan előzménye, amely távolról is egyezne Olaszország 15 év előtti viszonyai-val és a boravalókérdés hivatalos rendezésének sinesenek meg azok az okai, amelyek Olaszországban megvoltak.

Vajjon a boravalótállalónak Olaszországban voltak, avagy vannak-e olyan eredményei, amelyekből arra lehet következtetni, hogy Olaszországban a boravalókérdést megoldották?

Mi tehát a valóság!

SZENT ISTVÁN
CSALÁDI SÖR
1¹/₂ literes zárt palackokban
a
KÖBANYAI POLGÁRI
SERFÖZDE
gyármánya.

Alapítási év 1886. Alapítási év 1886.

Gyorsjárattú

Napellenzők

Nincs kosár! Ponyvaszakadás kizárva!

PASCHKA ÉS TÁRSA
V., Mária Valéria-u. 10. Telefon: 82-0-41.

AGRÁR BORKERESKEDELMI K. F. T. BUDAFOK

Patófi-út 24-26-28
Telefon : 69-8-02.

Először, hogy Olaszországban a borra való elfogadásának büntető tilalma dacára a borra való elfogadás épp olyan mértékű, mintha az tilalmazva nem volna.

Mi, szakmánk internacionális jellegéből folyóan állandó személyes összeköttetésben vagyunk a külfölddel és Olaszországgal, mi és az elfogulatlan külföldet járó tanúságot tehet erről.

Másodsor, mi sem bizonyítja jobban, hogy Olaszország sem oldotta meg — bár oly szigorú szankeioval sújtotta is — a borra való problémáját, hogy a par excellence idegenforgalmi államok, mint Svájc, továbbá Franciaország, Anglia, Amerika, de még Ausztria sem vette át az olaszországi rendezés elveit.

A borra való kérdés valóban nemzetközi probléma, ha tehát azt egyik legnagyobb idegenforgalmi állam eredményesen rendezte volna ezt, ennek az első hatása nyilván az lenne — és ez volna az eredményességnek a legbiztosabb kritériuma — hogy a többi államok ezt a rendezést magukévé tették.

Ha így áll a helyzet, miért kellene ezt a példát követnünk, miért kellene a borra való és elfogadás kérdését hatalmi szóval, rendeleti úton megbotlyagítani, mikor annak, erre mi, szállodások és vendéglősök valóban szakvéleményt nyilváníthatunk, elsősorban éppen az idegenforgalomra lesz csak káros hatása, továbbá a magasszínű magyar vendéglátóipar hanyatlását fogja előidézni.

Bennünket nem vezetnek jelszók, bármilyen szépek, színesek, sőt kápráztatók is legyenek azok, mi a valóság talaján maradunk és éppen ezért is jobban meg tudjuk ítélni és állapítani azt, hogy a borra való kérdés tervbevetett rendezése szociális céljait sem éri el, mert nem is érheti el. Azért nem érheti el, mert a borra való kérdés általános nem rendezhető, minthogy az a vendéglátóiparra, az egyéni vonások révén számtalan fajtájú, szükségletű, jellegű üzletre tagolódva, a dolog természeténél fogva különféleképpen hathat. Szociális szempontból az elv kedvezőtlen hatása a kis üzletekben az alkalmazottak elbocsátása lesz, mert a kis üzletekben a borra való előírni nem lehet, nem is szabad, mert a 10 százalék is sok.

Egyébként nemesak sérelmes, hanem hátrányos is volna a borra valónak rendeleti úton való szabályozása, ha az csak egyedül a vendéglátóipar fejlettebb ágaira, a szállodára, vendéglőre, kávéházra szólna és a fogadókat, koreszmákat, kifizőket, kávétermékeket és általában minden más ipar és szolgáltatás, ahol eddig a borra való évtizedes szokás, mint a bor-

Olcsó, pontos, megbízható a Standard cíanozó

Sváb, ruszni, bogár, egér, patkányirtást jótállással vállalunk.
IV. Kossuth Lejos u. 12. T. 89-5 B 5

bély, fodrász, a taxi, a fürdőknél, színházakban, sőt az állami és egyéb hatósági hivatalokban, még nem szüntetik, mert mindezeknek több-kevésbé ugyancsak közük, kapcsolatuk van az idegenforgalomhoz.

Mindezekből az következik, hogy a borra való hatalmi szóval, miniszteri rendelettel való előírása nem indokolt, az káros hatású volna, az idegenforgalmat lebonyolító szervekre részben bomlasztó, részben visszafejlesztő.

II.

A borra való kérdés helyes megoldása.

A borra való problémának megoldását, elősegítését előzta ipartestületünk előjárásainak m. é. május havi állásfoglalása, amikor tagjainak az ú. n. „fakultatív rendszer” bevezetését ajánlotta.

Ugyanis a borra való kérdés nem a vendéglátóiparos és munkás ügye, hanem elsősorban és kizárólag a közönségé.

A fakultatív rendszerrel azt akartuk elérni, hogy a közönség nyilatkozzék meg, hogyan akarja az őt kiszolgáló egyéneket homorálni, borra valóval avagy százalékkal?

Mert ezt a kérdést sem a hivatalok, sem a sajtó és az ebben megnyilatkozó „közönség”, sem a munkás, hanem egyedül a vendéglátóipar szolgáltatásait igénybe vevő vendég egyedül illetékes.

Ez a fakultatív rendszer évek múltán megoldja a problémát, mert a közönség lassan-lassan rátér a

Vendéglősöknek, szállodásoknak nélkülözhetetlen a

Kristály-szűrő
borhoz, likörhöz, pálinkához.

Gyártja:
Egyesült Gép- és Fémárúgyárak Rt. Budapest
Egyedárusítója:
FORSCHNER JÁNOS, pincegázadási cikkek
Budapest, VI., Teréz körút 41. Telefon: 11-6-10

Difflan bemutatás
szelvénykérdés nélkül.

Gáztűzhely bárhol gázvezeték nélkül

a fővárosi gázresó kényelmét viszi el az Ön szállodájába. vendéglőjébe a PHOEBUS szab. benzingázresó. — Pillanatok alatt meleg ételt tálalhat vendégeinek.

ARDÓ JÓZSEF Budapest, VI., Vilmos császár út 43. Tel.: 21-6-34.

Igy írnak a vevők:
A Phoeбус benzingázresó nemcsak a pozitív helyzetet oldja, hanem azt minden tekintetben felülmúlja.
Budapest Gruber
Órdögörom csárda

Ipartestületünk és Országos Szövetségünk ügyésze: dr. Molnár Sz. Dezső (IV, Bécsi uca 1.)

**Éfermeknek, vendéglőknek előnyösen szállítunk mindennemű zöldség-
félét és gyümölcsöt előnyös feltételek mellett. Konzerválás céljaira nagyobb
tételekben közvetlen a termelőtől. — Mindig friss és megbízható árú.**

MEZŐGAZDASÁGI TERMÉNYEK BESZERZÉSI ÉS ÉRTÉKESÍTÉSI VÁLLALAT
 Budapest, VIII., Bérkocsis uca 19. II. 11. Telefon: 36-4-10.

százalékos honorálásra avagy a természetben rejlő konzervatívizmusából, egyéni sajátosságából folyóan megmarad a saját maga által készített borralodás mellett, nyilván azért, mert ezt helyesebbnek és neki megfelelőbbnek látja.

Az első esetben fölösleges az államhatalomnak beavatkoznia, hiszen az eredmény néhány év után önként eléréti, az utóbbi esetben a polgár szabad örendelkezés jogát sértene, ha azt rendeletileg szabályozná.

Egyébként a kereskedelemügyi minisztérium felhívására adatgyűjtést rendeztünk a borralodáskérdésről. Ezen adatgyűjtés eredményeiről a következőkben számolunk be. Előrebocsátjuk, hogy a közölt adatok hitelesek, nem változtatottak.

Felhívásunkra 140 tagunk szolgáltatott adatokat, akik közül 5-nél revier, ill. százalékos rendszer, 39-nél *fakultatív rendszer*, 54-nél *borralodás rendszer* volt. 41-en érdektelenségüket közölték, mint-hogy személyzetük nincs, illetőleg 1—2 csapos-pincérel dolgoznak.

Ha tekintetbe vesszük, hogy tagjaink közül személyzet nélkül, illetően 1—3 (nemesak felszolgáló) személyzettel dolgoztak 787-en

- 10 személyzetig dolgoztak 63-an
- 15 személyzetig dolgoztak 28-an
- 20 személyzetig dolgoztak 16-an
- 25 személyzetig dolgoztak 21-en
- 30 személyzetig dolgoztak 45-en
- 30-on felül dolgoztak 3-an, együtt 176-an,

akkor megállapíthatjuk, hogy a *számbajelölés kategóriák négytöredéke fakultatív és a borralodásrendszer mellett nyilatkozott meg*, nyilván, mert ez az életnek, az üzlet természetének a legmegfelelőbb. Ugyanis az el sem gondolható, hogy az üzlet érdekei ellenére valamilyen rendszer bevezethető avagy föntrtartható lehetne. Ennek igazolásául éppen csak kérdezzük, vajjon ki emlékszik már arra, hogy a borbélyiparban a borralodót megszűntették?

Lássuk most részleteiben az adatokat:

I. SZÁLLODÁK.

1. Szent Gellért szálloda.

5—6 évi tapasztalat szerint:

„A fakultatív rendszer jól bevált és a személyzet is meg van elégedve.”

Borpalota Rt.

Budapest, VI. Király uca 26. Telefonok: 14-0-44 és 18-4-64.

**Ajánlja kiváló minőségű márkás
fajborait palackozva és hordótételeiben**

2—3. Hungária és Dunapalota szállodák.

„A fakultatív rendszer üzemünkben teljesen bevált, mert e rendszer 3 évi alkalmazása óta úgy a vendégek, mint a kiszolgáló személyzet részéről csak meglepetést és tetszést tapasztaltunk s mert máskülönbön is ugyanez a rendszer van bevezetve Európa legnagyobb szállodáiban is.

A fakultatív rendszer külföldön is, főleg Svájcban elismert és a jelenlegi gazdasági viszonyokhoz mérten az egyedül helyes megoldás, mert ez az alkalmazottak buzgósgát nem érinti.”

4. Royal nagyszállóda.

„A fakultatív rendszer kitünően bevált. Ugy a vendégek, mint a személyzet nagyon kedvelik. A személyzet közül azok, akik azelőtt a vendégtől a borralodót szétosztásra kapták, természetesen, különösen kezdetben, nagyon ellene voltak a fakultatív rendszernek, de viszont a személyzet legnagyobb része most is meg van elégedve, aminek látható jele az is, hogy míg azelőtt a szabályok pl. igen gyakran változtak, most állandóan megmaradnak, ami a szálloda szempontjából fontos körülmény.”

5. Pannónia szálloda.

„Tapasztalatunk szerint a szállóüzemben általában szívesen fogadják a fakultatív rendszert.

PÁLYÁZAT.

Az Alfa Papírüzem Rt. (Budapest, VII. Kisdíófa u. 4.) a következő gyártmányai megjelölésére egy márkának és cégnevnek alkalmas szót keres:

**lampion, álarc,
papírsapka, konfetti,
szerpentin, hólabda.**

Az ajánlott szónak olyannak kell lenni, mely ezeket a cikkeket egy szóban összefoglalja és a **papír** szó hozzáadásával cégnevnek is felhasználható legyen.

A három legmegfelelőbb szó díjazva lesz még akkor is, ha azokat a cég nem használja fel.

- I. díj 25 pengő és egy a fenti cikkekbeli összeállított kollekció.
- II. díj 15 pengő és egy a fenti cikkekbeli összeállított kollekció.
- III. díj 10 pengő és egy a fenti cikkekbeli összeállított kollekció.

A pályázat határideje 1933 július 15.

Belföldi új vendégek gyakran a százalék felszámítását kívánják, míg a régi vendégek jó része jelenleg is, úgy mint azelőtt, a borraalót maga osztja szét. Külföldiek szinte természetesen találják a százalék felszámítását. Csoportoknál szokásos, hogy habár a kondícióban a borraaló bentfoglaltatik, a csoportvezetők a vendégek körében gyűjtenek a személyzet külön borraalózására."

6. Britannia szálloda.

„A fakultatív rendszer bevált.

Társasutazásoknál gyakori, hogy a vendégeket a százalékon felül is adnak, gyakran gyűjtenek borraalót. A személyzet készséggel fogadja, anynyival is inkább, mert a százalék a rendkívül nyomott, dumping árak után számítatik.

A fakultatív rendszer az egyedül lehetséges megoldás a gyakorlatban s ennél továbbmenni csak elméletben lehet."

7. Nemzeti szálloda.

„A borraaló rendszerrel mi még nem tértünk át. Nem tértünk át pedig azon oknál fogva, mert a magyar vendégek nem akarják tudomásul venni akkor, amikor a számla összege magas, ha azonban a számla — ami a leggyakoribb — kis- vagy igen kicsiny összeg, akkor nincs kifogás a 10% ellen, mert ez így részükre előnyösebb. A külföldi vendégeket is előbb megkérdezzük, nincs-e kifogásuk az ellen, hogy a százalék a számla összegéhez számítassék, de ott is ugyanaz az eset áll fenn, mint a magyar vendégeknél."

8. Erzsébet királyné szálloda.

„A fakultatív rendszer a vendégek szempontjából feltétlenül előnyös, mert a vendég a reá nézve legelőnyösebb megoldást választhatja.

Soha semmiféle panaszt nem hallottam. Legfeljebb csak a személyzet részéről olyankor, amikor a vendég sem borraalót, sem pedig százalékot nem hagyott."

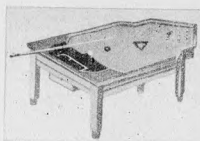
9. Continentál szálloda.

„A kötelező százalékos egyáltalán nem vált be, ellenben a fakultatív rendszer, melyre a vendégek figyelmét négy nyelvű plakáton feltűnően hívjuk fel — kitűnően bevált.

Szállodánkban az 1934 június hóban rendszeresített fakultatív borraalórendszer a szálloda személyzetének jövedelmében kedvezőtlen változást hozott.

Az 1920-as esztendőben a szállodában megállott vendég magasabb (egyágys 7—9 pengős,

Kartársak figyelme!

Kuglbilliárd-asztal

törv. védeve.
Egyesített kugli, karambol és lyuk játék
Terjeszti:

Fehér Ferenc

szab. tulajdonos
VI. Vörösmarty
utca 43.

Kérjen árajánlatot!

kétágys 10—15 pengős) szobaáruk mellett a számla utáni összeg körülbelül 30—40%-át osztotta szét a személyzet között borraalóként. A nagyobb forgalom lehetővé tette polgári szállodákban is megfelelő létszámú képzett személyzet megélhetését. Később a gazdasági viszonyok romlása alatt ez a személyzet úgy létszám szerint, mint munkakésztségben helyén maradt. A szállodák vendégek közötti megváltozottsága is megváltozott. Gyakorta tapasztaltuk, hogy vendégek, többnapos tartózkodás után a személyzetet semmilyen formában nem honorálták. Ezek után örömmel fogadtuk a fakultatív borraalórendszert, mely lehetővé tette, hogy a vendég figyelmét a borraaló megváltására felhívjuk. Azonban lassan az ú. n. borraalós vendégek is áttértek először az egyszemélyben való borraaló megváltására, majd később mindürömben kérték a számlaösszeghez százalékszerűen való borraaló hozzáírást.

A mai helyzet: egész alacsony szobaáruk után 10%-ot ad a vendég. Ezen összeg a nagyszámú borraalóra utalt személyzet megélhetését nem biztosítja. Szállodákban, napi átlagos 300 pengő bevétel utáni, 30—35 pengőnyi összeg kerül szétosztásra, melyből 5 szobaasszony, 5 szobalány, 5 bérszolgá, 2 liftes, 1 kocsirendező, 1 éjjelőr, 2 pincér, várja részbeni (fizetésük is van) azonkívül 1 főpincér, 3 portás teljes megélhetését. Ez az állapot nem alkalmas képzett, megbízható, mindenkor szolgálóknak, úgy a házzal, mint a vendéggel szemben megelégedést keltő munkateltetésre. Csak a jobb időkben kiválasztódott személyzetnek a jobb jövőben való reménye tartja meg a helyén mindegyiket és ezért nem jutottunk még oda, hogy facér cselédnány legyen a szobaasszony és a vintgőzár, nyelveket beszélő, szakképzett portás helyét még nem foglalta el nyugalmazott esendőrmester."

JÉGSZEKRÉNYEK

BRAUN MÓR

Magyarország aranykoszorús jégszekrény-, bor- és sörhűtőszekrények gyártója. Állandó nagy raktár.

VII., Kertész utca 48. Telefon: 37-3-14.

Hungária automata billiárdok

(garantáltan szabadalmazva)

Örökárban kedvező fizetési feltételekkel
legolcsóbban

Vendéglői berendezések vétele és eladása

Fried Zsigmond és Fia Király-utca 44. Tel.: 29-1-34.

Cifka József

pinceszőlőgazdasági cikkek szaküzlete.
 Budapest, V., Vilmos császár út 48. sz. Telefon: 22-8-92.
 Borszivattyúk, szűrőgépek és az összes berkezelési anyagok.

10. Bellevue szálloda.

„A fakultatív rendszer válik be a legjobban, mert itt mindkét fél ki van elégítve.”

II. NAGY ÉTTERMEK.

1. Szent Gellért szálloda éttermei.

Fakultatív rendszer bevált.

2-3. Hungária és Dunapalota szállodák éttermei.

A személyzet nyilatkozata:

„A fakultatív rendszerrel, amely 1932 június előtt is általános szokás volt az étteremben, a személyzet teljesen meg van elégedve, a vendégek részéről, úgy a belföldiek, mint a külföldiek részéről pedig semmi kijelentést ellene nem hallottunk.”

4. Royal szálloda éttermei.

„1934. évi január 1-én százalékos rendszerre térünk át, amely rendszer bevált és mind a személyzet, mind a vendégek meg vannak elégedve.”

5. Pannónia szálloda éttermei.

„Éttermi üzemünkben a kötelező százalékos borrahalórendszer vendégeink csaknem kivétel nélkül helyeslik. Kisebb fogyasztásnál a felszámított borrahaló igen sok esetben önként megtoldják.”

A kávéházban „úgy a fakultatív, mint a kötelező százalékos rendszer bevezetése a létkérdés veszélyeztetésével járna” — itt a borrahaló rendszer van.

„Személyzetünk mindegyik üzemünkben a régi állapotok fönttartását, illetve visszaállítását szeretné, amely mellett jövedelmük nagyobb volt. Borrahaló elfogadását nem tartja dehonosztónak.”

6. Démusz János (Nyugati pályaudvar).

„A százalékos rendszert próbaképpen sörözőmben 1935 június 1-én bevezettem.

Éttermemben ma is borrahalórendszer van.

A százalékos rendszert sokan kifogás tárgyává teszik; nem vált be.

A fakultatív rendszerrel is bajok voltak, a mennyiben a kis fogyasztó százalékot kívánt, a nagy pedig borrahalót adott.

Egyik rendszert sem találok helyes megoldásnak.

7. Kéményseprő étterem (VII, Aréna út 106).

„1928 május 5-én (üzletkezdéskor) százalékos rendszerrel kezdtünk dolgozni, amelyet azonban ugyan-e hó 14-én (9 nap múltán) az összes alkalmazottam kérésére beszüntettem.

1934 június 1-én fakultatív rendszert vezettem be, amelyet titkos szavazás útján az alkalmazottak egyhangúan elvetettek.

Mint ahogy sem a kötelező, sem a fakultatív rendszer nem vált be. E kísérletek után visszatértem a régen bevált borrahalórendszerhez.”

8. Alpesi falu.

„Üzemünkben — tekintettel a nagy idegenforgalomra — a fakultatív rendszer volt és van bevezetve, mivel ezt úgy a t. vendégeink, mint a személyzet részéről a leghelyesebbnek tartjuk. Sajnos, a mai súlyos helyzetben, mikor iparunkat csak a legsúlyosabb küzdelmekkel tudjuk fenntartani, nem tartjuk lehetőnek a kötelező borrahaló bevezetését, mert ez a vendégeink újabb súlyos megterhelését jelentené. Személyzetünk is ezen rendszer mellett van”, — amit 40 alkalmazott aláírásával igazol.

III. POLGÁRI ÉTTERMEK ÉS VENDEGLŐK.

1. Öze. Bandi Ferencné (VIII, József körút 46).

„Fakultatív rendszer van bevezetve. Azonban kevés vendég kívánja a százalék hozzászámítását, inkább a borrahalózás a kedveltebb.”

2. Beer László (VIII, Sándor uca 44).

A személyzet nyilatkozata:

„Fakultatív rendszerrel dolgozunk, mely minden tekintetben a borrahalókérdés legsimulékonyabb megoldásának bizonyult, mert a vendég akaratához, illetve kívánságához alkalmazkodik.”

3. Poltzmann Máttyás (VIII, Üllői út 6).

„A személyzetem a fakultatív rendszer mellett foglalt állást.”

4. Ketter József (XI, Horváth Miklós út 48)

„1934 óta a vendégek szembetűnően figyel-

A téli szezonra hozassa rendbe tűzhelyét!

Tapasztást, pletnizást, rostélyeserét, alkatrészpótlást és általános javítást jótállással vállalom.

KOVÁCS GÉZA

VII., Dob uca 10. Telefon: 37-2-76.

Olcsó diáknyaralás

a Bükkhegység legvadregényesebb részén

700 méter a tenger színe felett, bőséges napi ötszöri étkezés, tanári felügyelet, német, francia nyelvoktatás, üdülési és nyugdíjvizsgára való előkészítés egész éven át. Prospektus. Diáknyaralás vezetésére József körút 8. II. á. Telefon: 44 8 29.

PULVEX rovarirtó

hatásos, megbízható. Szintelen és szagtalan, emberre nem mérgező. Szállodák tekerítésénél nélkülözhetetlen Gyártja: Cooper McDougall & Robertson Ltd. Berkhamsted Anglia. — Főelárúító:

Lindner Dániel Budapest, V., Alkotmány-u. 23

meztette vannak, hogy a borraivalót 10%-kal megváltoztatják, azonban ezt igen ritka esetben tették eddig.

1932 szeptember havában Olaszországban járván, alkalmam nyílt tanulmányozni az állami munkaközvetítésre, fizetésekre, munkaidőre, szabadnapra és a százalékos részesedésekre vonatkozó törvényes rendelkezéseket. Feltételeztem, hogy ezen olasz rendszer előbb-utóbb nálunk is be lesz vezetve, elhatároztam, hogy még a gyengébb téli üzletmenet idejében kísérletet teszek a borraivalót eltörlésével. A főpincérről és az éthórdokkal történt előzetes megbeszélés után és azoknak hozzájárulásával 1932 október 11-én beszünttettem a borraivaló rendszert és vendégeim a falakra sűrűn kifüggesztett plakátok útján értesítve lettek, hogy a borraivaló az árákban bennfoglaltatik és hogy a személyzetnek azonnali elbocsátás terhe mellett tiltva van borraivalót elfogadni.

Néhány nap-elteltével már azonban arra a tapasztalatra jutottam, hogy a vendégek egy része „esakázertis” borraivalót ad, a pincérek elfogadják és inaurálják, sőt a törzsvendégek előtt olyképp van az új rendszer feltüntetve, mintha az a pincérekre rá lett volna erőszakolva az ő anyagi hátrányukra és az én előnyömre. Vendégek megbeszélte rejtejt helyekre tették vagy zsebbe csúsztatták a borraivalót. Később már nyíltan elfogadták a borraivalót és amikor 1933 február 14-én a főpincér jelenlétében is elfogadta a borraivalót, lezsedtettem a táblákat és kénytelen voltam visszaterni a régi borraivaló rendszerre.

5. *Hilk Viktor határszékárda* (Ujpest, Népsziget).

„Úgy a magam, mint alkalmazottaim részére károsnak találok a borraivaló rendszer eltörlését. Részen azért, mert üzletmenet túlyomó részben vasesorázó vendégek, akik borraivalóban sokszor túlfizetik a pincérek szízelékát, mások viszont, pl. a filléres fogyasztók, megterhelve éreznek magukat újabb adóval.

A borraivalórendszer olyan udvariasságra tanította meg a magyar pincéreket, hogy azok madora világszerte közkedvelté vált. A százalékos rendszer ezen változtatni fog, mert a takarékosan fogyasztó közönségnél a pincér előre tudja az ő

DOMONKOS ALAJOS

okleveles pincemester, borkereskedő, bor- és pálinkabizományos Cegléd, I. Pesti út 19. Tel.: 54. Ajánlja kitűnő fajborait, bort, pálinkát előnyösen közvetíti. Vevőinek ingyen szaktanácsot szolgá!

TELEFON: 41-3-27.

Napellenző!

KLING SÁNDOR vasszerkezet üzeme

Uj és használt napellenzők és ponyvák készítése, javítása és karbantartása a legolcsóbban. — Használt és modernizált napellenzők minden méretben kaphatók. Javítást vállalok. — Győződjön meg áramiról saját érdekében!

VII., Aréna út 42. szám.
Mintaraktár - VI., Pattantyus ucca 6.

saját részesedését és udvariasság helyett hideg közönnnyel fog viseltetni a vendégek iránt.”

6. *Elő József* (VII, Thököly út 4).

„Két éve fakultatív rendszerrel dolgozom.

E két év leforgása alatt azonban tudtommal, mert érdeklél kísértem és figyelem, nem fordult elő talán tízszor sem, hogy a vendégek ezt igénybe vették volna, noha a legtöbbje — „A borraivaló 10%-kal megváltoható” kifüggesztett táblára előlozva — megkérdézi, hogyan is kell ezt értelmezni.

Ami pedig a főpincéreket és a felszolgáló személyzetet illeti, tudni sem akarnak sem a fakultatív, sem a kötelező százalékos rendszer bevezetéséről.”

7. *Szervita téri söröző, Keresztes Ede* (Szervita tér 8).

„A kötelező százalék nagyon rossz, mert sem a vendég, sem a pincér nem tartja be. Előbbi borraivalót ad, utóbbi vár.”

8. *Steiner Armin* (V, Rudolf tér 1).

Borraivalórendszer van bevezetve. 13 tagú személyzetből 12 a fakultatív 1 a kötelező százalék-rendszert kívánja.

9. *Hock Zoltán* (Kelenföldi pályaudvar).

„A borraivaló rendszerrel 1934. évi június havában megpróbáltam a fakultatív rendszerre átterni. 4 darab négy nyelvű táblát függesztettem ki üzletemben, hogy a borraivaló 10%-kal megváltozhat, de nem vették igénybe s így maradt a borraivaló rendszer, ami mindenesetre a pincéreknél is jobb.”

10. *Ott Mihály* (Szent Imre fürdő).

„Nézetem szerint a vendéget kényseríteni

Lampion-papirlegyező,

papírgirland, papírsapka, konfetti, szerepentin, hólabda, papírszalvéta, papírtálca, WC papír.

ALFA PAPIRÜZEM Rt., Bpest, VII. Kisdiófa u. 4.
A Klauzál térenél. Arjegyek díjtalan, szállítási vidékire utánvétellel.

Ribárszky György és Társa

műbutor, lakás és üzletberendező

Iparművészeti kiállításon

1912-ben nagy ezüst, 1924-ben aranyéremmel kitüntetve!

Budapest, V., Ügynök ucca 41—Wahrmann ucca 4. Telefon: 91-0-31

borravalójának mikénti lerovására nem helyes. Sokkal nehezebb és súlyosabb időket élünk. A mai viszonyokban a százalékos rendszer megvalósítása csak növelné az amúgy is gombamódra elszaporodott kifözéseket és zugkonyhákat."

11. Weisz Mendel (VII, Wesselényi u. 18.)

Fakultatív rendszer van bevezetve, a százalékosot egy vendég se vette figyelembe.

A kötelező százalékos rendszer a kis üzletekből a nagy üzletekbe riasztaná a vendégeket, a fakultatív rendszert pedig a vendég saját előnyére választja. (Kis fogyasztásnál százalék, nagynál borravaló, amely a százaléknál kevesebb.)

12. Hidassy Andrásné (VII, Kerepesi út 24.)

„Üzletemben a fakultatív rendszert van bevezetve, amely véleményem szerint a legmegfelelőbb és így soha sincs semmi zavar és vita.”

13. Varga György (VIII, Baross ucca 38.)

„Nálam a régi borravalórendszer van még ezideig. A százalékos tábla ugyan ki van függesztve, de a vendégeim 90 százalékban régiek és így nem vették még figyelembe a százalékos rendszert és én, mint tulajdonos, nem presszionálhatom sem a borravaló, sem a százalék rendszert.”

14. Gül Baba söröző-étterem (II, Margit körút 2.)

„1934. évi december 20-án, vagyis üzletünk

megnyitásakor a százalékos rendszert vezettük be, amely nem vált be.

A százalékon felül a vendégek nagy része ad borravalót és a személyzet elfogadja, amit nem tilthatunk meg, mivel a százalékos rendszerrel keresményük nagyon csekély.

Arra a tapasztalatra jutottunk, hogy komoly és jó felszolgáló személyzet inkább a fakultatív rendszerű üzletet felé gravitál. Ezt a meglehetősen gyakori személyzet-változásból látjuk. Másrészt a vendégek nagy része a 10%-on felül szükségesnek tartja külön borravalót adni, ami nem egészséges állapot.

Nagyon szívesen történék a borravaló rendszerre...”

III.

A vendéglátóipar léte.

Mindezekben tárgyilagosan tártuk elő adatainkat a borravalóproblémáról. Amik többek között azt is igazolják, hogy a borravalókérdésnek rendleti úton való rendezésével nem lehet kísérletezni, *nem lehet általában kísérletezni akkor, mikor a vendéglátóipar puszta léte és ezzel a magyar idegenforgalom fejlődési lehetőségé több olyan intézkedést kíván a kormányzattól, amelyekkel, dacára többszöri kérésünknek, mindmáig adós.*

Ezek a több előterjesztésünkben kért a kifözőipar rendezése; a keresmárosipar kihalás útján való megszüntetése;

az egyes üzletnekem, szállodák, fogadók, penziók, vendéglő, kávéház, kiföző stb. üzletkörének pontos meghatárolása és ezzel a vendéglátóiparnak hivatásának és feladatának megfelelő újjászervezése.

Ha a kormányzatnak mindezek után mégis előfokélt szándéka, hogy megfelelő motívumok és szükségességé hijján — rendleti úton beleszóljon a megajándékozás évszázados módjába és gyakorlatába, mikor attól Európa jelentős idegenforgalmi államai, az egy Olaszországot kivéve, tartózkodott, mikor annak eredménytelensége nem is kérdéses, hanem bizonyos, arra kértük a Miniszter Ürat,

„GENTRY” uriszabóság

Tavaszi és nyári
szövetújasságokból

a legmodernebb szabással havi 20 pengő részletre
készíték öltönyt és felöltőt

BÁRÁNYOS MIHÁLY

uriszabó Budapest, II., Fő u. 57. Telefon: 55-3-85.

Fűszer, élelmiszer, gyarmatáru

legjobb beszerzési forrása

FARKAS GÁBOR, Budapest, IX., Soroksári út 18. Telefon: 35-3-30

Használt sörapparátok, jégszekrények, teljes vendéglői felszerelés, szék, asztal, alpacca legelőcsőben
HAAS Budapest, VIII., Népszínház u. 16. Tel.: 36-0-01.

Éppen az idegenforgalom érdekében, hogy akkor az egész magyar köz- és gazdasági életben divó boravallóadás és elfogadást rendezni, továbbá a vendéglátóipar érdekében eddig előterjesztett kéresein- ket egyidejűleg teljesíteni kegyeskedjék.

Az idegenforgalom eszoka országunk egyik leg- jelentékenyebb közgazdasági problémája. Azt fej- leszteni, alkotó tevékenység, annak akadályozása súlyos pénzügyi kárba vezet.

A jelszavak csillognak, kápráztatnak — de mégis csak szappanbuborék a sorsuk. Egy hibás, időszerűtlen rendelkezésnek, egy amúgy is küzdő ipart megbolygató intézkedésnek hatása helyre- hozhatatlan hatásává is válhat.

*

Ezen általánososérvényű ellenmodásunk és szak- szerű kifogásaink után, vizsgáljuk meg néhány részletében a fölvetett problémát.

IV.

Miért csak a vendéglősiparban rendezik a boravallókérdést?

Általános feltűnést keltett nemcsak az érdekel- tek, hanem a nagyközönség között is, hogy csupán a szállodás- és vendéglősiparban kívánják a bor- avallókérdést rendezni.

A szállodákban a közönség megelégedésére és az alkalmazottak kielégítésére a fakultatív rendszer jól bevált és idegenforgalmi szempontból számba- jehető szállodákban e téren nincs is kivánnivaló úgy, hogy a szállodákban a fakultatív rendszernek kötelező elrendelése csupán a bevált rendszer tör- vényesítése lenne.

Nem úgy a vendéglősőknel!

A boravallókérdés a többi vendéglátóipari üz- leték közül csupán a vendéglőkben való kötelező számalékos rendezése sem a közönség, sem a mun- kásság, sem a tulajdonosok szempontjából meg- nyugtatóan nem oldható meg. Súlyos és hátrányos következményei volnának ennek, ez pedig a kormány- zatnak, jól tudjuk, nem célja.

Ugyanis ezáltal a vendéglősipar amúgy is igen éles versenyföltételei súlyosbodnának, mert a köz- önség a kötelező számalék és emellett az általában szokásos boravallóadás kettős terhe elől menekülve olyan helyekre járna, a kávéházakba, a kifőzökbe, a korezmákba és a termelői borkimérésekbe, ahol

PERL burgonya, hagyma, zöldség kiváló!
 Nagyvásártelep. Telefon: 40-2-96.

ELBERT ÉS BALÁZS

vasbátor,
 sodronyágybetét-
 kertivásbútorgyár

Javítást vállal!

Budapest, VII., Hernád ucca 41. Telefon: 38-9-10.

HELLER L. LAJOS

szobafestő, mázoló
 és tapetázó mester

KÖLTSÉGVETÉS DIJTALAN!
 SZÁMOS REFERENCIA!

Budapest, X., Százados út 17.
 Telefonhívó: 43-5-81.

Hasznavehetetlen rongyaiból

modern szőnyegeket és átvetöket készít

Ardai Szővőipar

Budapest, VIII, Trefort u. 7. Telefon: 40-5-79.

Mindennemű **redőnyök, roletták, napellenzők**
 készítését, javítását, karbantartását jótállással a legolcsóbban

KOVÁCS LÁSZLÓ

Budapest, VI, Szinyei Merse u. 34. Tel: 18-3-25.

WALLENHÖFFER ZSIGMOND kőműves-mester
 és építési vállalkozó, VIII, Kistaludy ucca 26. sz.
 Házatározást, karbantartást, gipszfal, rabitzfal,
 beton, műkö, fayonclap szigetelést jótállás és
 kedvező fizetés mellett vállal.

LESZLAUER A. GYULA

Elsőrendű husok — nagyvágó marha-, borju-, birka-, bárány- és sertéshusok.

Központi Vásárcsarnok 477, 478, 479, 480, 481. sz. fülke.
 (Fő út mentén) — Telefon: 85-4-56.

Telefonrendelésre minden mennyiséget házhoz szállítok.

Knöpfungmacher A.

látképes levelezőlapok kiadóvállalata. Budapest, VII., Erzsébet körút 17. Telefon: 35-2-11.

csak önkéntes borralalóval honorálhatja, vagy ahol (kisebb helyeken) sehogyan sem szokásos a kiszolgáló jutalmazni.

(A termelői borkimérés sem kivétel, mert jogilag bort helybeni fogyasztásra nem adhat ugyan el, azonban — eltekintve attól a kevés termelői borkiméréstől, amelyek a kimérési jogot a főnálló jogszabályok keretén belül gyakorolják — általánosnak mondható a borkak (sőt fröccsnek is) helyben való fogyasztásra való kiszolgálása, amit az bizonyít legjobban, hogy eddig a 220 termelői kimérés közül — rajtakapás alapján — 100-nál többet jelentettünk föl az illetékes pénzügyigazgatóságnál).

A munkásságnak is kárára volna ez a kiemelés, mert a közönség, minthogy pl. a vendéglő és kávéház között teljesen elmosdottak az elválasztó határok, a vendégek, a kávéházban is azt hívén, hogy a százalékos hozzáírták fogyasztása számlájához, nem adnának borralalót, ami mind a közönségre, mind az alkalmazottra nézve káros és megismétlődő jelenetekhez vezetne. Azonkívül a kisebb vendéglőkben személyzetelbocsátást is magával vonna.

Ujabb fogyasztótörvények elvesztése kegyelem-dőfés volna a vonagló vendéglősiiparnak, mert a vendéglősök adóközösségének hitelle, a pénzügyminiszteriumhoz évről-évre fölterjesztett jelentései szerint, a budapesti vendéglősök 1927. évi forgalmuknak az 1934. évben csupán 29 százalékát, azaz egyötödét érték el.

Mindezek után mégis csak a szállodákban és vendéglőkben kívánánk a borralaló kérdését rendezni, akkor azt csak a fakultatív rendszer általánosításával lehet.

V.

A tulajdonos felelőssége.

A százalékos rendszernek kötelező elrendelésével kapcsolatban az alkalmazottak azon visszaéléseiről, hogy borralalót kikényszerít, avagy ilyen elfogad, a tulajdonos is felelősséggel tartozóknak (l. a mult évi tervezet 4. §.)

Ez, a rendezés legméltánytalanságban intézkedéseinek egyike lenne. Bár, sajnos, egyenányú ilyenben — pl. a bortörvénnyel kapcsolatban — van részünk, azonban ezeknek megszüntetése, nem szaporítása volna indokolt. Legfőképpen azért, mert a vendéglősnek nincs módjában ennek megakadályozása, mert ez a vendég és az alkalmazott ügye, közöttük lefolyó akció. Anyai ellenőrt nem tud a tu-

PRINCESS FERENC

Szobafestő, mázó és tapétázó

Budapest, VIII., Szentkirályi uca 3. Telefon: 31-5-96.

Jömenetelű, 3 helyiségből álló nyári **vendéglő** 2 szobás lakással, házszal együtt, betegség miatt **eladó.** Cim: Budapest, V., Népsziget Fonyó.

lajdonos alkalmazni, hogy személyzetét a borralaló elfogadásában megakadályozza, ha pedig az elbocsátással torolná meg ezt, akkor a vendéglőkben naponként változva a személyzet és akkor is csak olyan eseret lehetne elérni, olyanokat kellene ismét alkalmaznunk, akiket ezért a „visszaélést” másutt elbocsátottak. Már pedig egy-egy vendéglő szintén többek között az állandó alkalmazottak is lesznek, akik a vendégeket ismerik és akiket öhajításuk, fizetésük szerint szolgálhatnak ki. E vonatkozásban pl. a megelőzést, vagy akár a megszüntetést az állam maga sem tudná elérni, mert mégsem lehet minden étkezőüzembe rendőrt vagy detektívet állítani, hogy a *felbujtó* szerepét betöltő vendéget megakadályozza abban, hogy borralalót adjon. Továbbá a tulajdonos felelősségének megállapításával, a borralalót adó vendég felelőssége is megállapítandó volna.

Ha a százalékos rendszer kötelező rendezésével a tulajdonos felelőssége mégis kodifikáltatnék, akkor ebben az esetben kívánatos volna annak a megállapítása, hogy ebből az okból azonnal elbocsátott alkalmazott bírói védelemet ne kapjon. Mert másként előáll majd az az eset, hogy a miniszteri rendelet alapján elbocsátott alkalmazott a munkaügyi bírósághoz fordulna felmondás stb. illetményeinek megítélése céljából.

A felelősség kérdése is azt bizonyítja, hogy kölesönös megelégedésre csak a fakultatív rendszer alkalmazása vezethet.

VI.

A vendéglők egyéb borralaló személyzetei.

A vendéglőkben nemesak a felszolgáló, hanem a ruhatáros, a WC-s, sőt a zenét szolgáltatók is részeseiülnek borralalójellegű javadalmazásban.

Már most, ha a vendéglőkben a kötelező százalékos rendszer állapítottatnék meg, vajjon mi történik ezekkel?

Ezoknak az alkalmazottaknak — akárcsak a főváros tulajdonában levő fürdők személyzetének is — részben vagy egészen borralaló a keresetük.

KOMLÓSI

ciánóz vldéken is!

V. Akadémia uca 7. — Telefon: 23-7-34.

Kohn Mór

f. u. v. **közvetítő az összes vendéglői és szállodai személyzetet.** — Megbízható felirónöket és konyhai személyzetet. — Budapest, VIII., Rákóczi út 47. sz. — Telefon: 33-9-21.

Minden szükségletünkre kérjünk árajánlatot lapunk hirdetésitől!

A rendezés e módja nagyban hozzájárulna ahhoz, hogy a közönség figyelmesebb vagy felegyelmezesebb része kettős terhet viseljen vagy a másik kategóriáról, amelynek szolgáltatait igénybevette, megfélekedezék, ami szintén nándkét félre kinos volna. de legfőképpen a vendéglő hátrányára és kárára volna.

Itt többek között figyelembe kell még venni a ruhatári bérleti, továbbá a zenekari szerződéseket.

A kötelező százálekos rendszer esetleges életbe léptetése esetén ezen magánjogi szerződésekre tekintettel kellene lenni vagy egy 2—3 éves átmeneti idővel, hogy e szerződések likvidálhatók legyenek, vagy olyirányú rendelkezést kellene fölvenni, hogy ezen szerződéseket a vendéglős kártérítés nélkül sztomirozhatja.

Föl kell itt vetnünk azt a kérdést, vajjon mi történik a szállodai és vendéglői személyzet azon szolgálataival, amelyeket a vendég óhajára, de nem a fogyasztással kapcsolatosan teljesít? Ha ezért külön díjazást, borraivalót nem fogadhat el, méltánytalan vesztésig éri a személyzetet, ha pedig ezekért szabad borraivalót elfogadnia, kapu táru a visszaélések részére.

A vendéglő belső struktúrája, mely évszázadok alatt fejlődött ki, szintén csak azt mutatja, hogy a borraivalókérdés tervezett rendezése nagyon bonyolult probléma s nyilván ez is egyik oka, hogy pl. Olaszországban nem járt a kívánt eredménnyel ennek hatalmi szóval történte rendezése és hogy a többi nagy idegenforgalmi államok nem kívánják ehhez a problémához hozzájárulni, hanem meghagyják a vendég és az alkalmazott viszonyának úgy, ahogyan ez volt és kifejődött.

VII.

A káros szociális hatás néhány példája.

A borraivalónak százálekos alapon való kötelező megváltása mélyen kihatna a közel 800 kisvendéglős sorsára (I. II. pontot). Ezekben ugyanis nincs alkalmazott vagy csak 1—3 csapos-pincér alkalmazott van. Az ilyen koresmajellegű üzletekben, amelyekben a kiszolgálás és fogyasztás jobbra az ú. n. „Schank”-ban, a söntésben zajlik le, ahol borraivalóadás mostan nem szokásos. Az itteni alkalmazottak heti fixfizetést és teljes ellátást kapnak éppen arra való tekintettel, hogy borraivaló-keresetük nincsen.

A vendéglőkre tervbevert kötelező százálekos rendszer bevezetése után mi történne ezekben az ú. n. esaládi üzletekben? Az ilyen üzletekben alkalmazott személyzet jogosan kívánna alkalmazni a rendeletet, aminek következtében az idejéről fogyaszt

„DUNA”

Szóabicarbóna

legfinomabb minőség

EGY adagos csomagolás

Kapható minden jobb fűszerüzletben.

43 éves vendéglőmet,

mely Józsefváros legforgalmasabb helyén, Telek térnél van, sarokbérházammal együtt betegség miatt sürgősen eladom.
Ügynökök kizárva. Karpfenstein u. 21. Fodrász-üzlet.

Villanylámpa-lopás ellen

könnyen védekezhet, ha „ALI” biztonsági foglalatot szerelhet. Díjtalan benutetés, költségvetés **RIADÓ vállalat**, Budapest, VII., Kertész uca 18. szám. Telefon: 45—8—23.

BAKOCs FERENC

illatszerekészítő

Budapest, Rákóczi út 51.

Legjobban mégis

Halász ciánoz, takarít

VI, Révay uca 14. szám. Telefon: 29-9-53.
Egyes bútorok féregirtása.

ARTISTICA FOTÓ-SZALON

Művészi portrait és gyermek-felvételek.

Műszaki és interiór-felvételek.

Olcsó árak! Vállalja bankettek, esküvői, eljegyzési és egyéb alkalmi felvételek elkészítését házon kívül is a legszebb kivitelben.

Bpest, VII., Erzsébet krt. 2. I. em. Rákóczi út sarok.

T-GÁZ

A modern fűregirtás tökéletes és veszélytelen módja

Magyarországi vezérképviselet: **ZYKLON RT.** Budapest, V., Hollán uca 3. Telefon: *14-0-96 Díjtalan felvilágosítás.

EDUR szab. önfelszívó turbina-szivattyú,
házi vizellátó berendezések

GYŐZŐ BÉLA ÉS TÁRSA

Vilmos császár út 61.

Kérje 18-as B. árjegyzékünket.

Éttermek és vendéglők szives figyelmébe!

Tessék megízlelni házilag készült Beiglimat!

Mákos 1 kg. P 1-20. — Minta, kóstoló ingyen.

KÁDÁR sütőde

Főüzlet: VII., Wesselényi u. 74. | Fiókok: VII., Péterffy Sándor u. 13. Tel: 43-8-49.
Telefon: 40-6-15. | VII., Hajtsár út 38.
VII., Kereposi út 44.

CUKORBESZERZÉSI FORRÁS:

Legolcsóbban vásárolhat Radó Pál cukornagykereskedőnél,

VIII., Röck Szilárd ucca 21. — Telefon: 34—0—59.

tó mind a korecsmákba, termelői kimérésekbe és a kifőzőkbe vonulna, aminek következtében ez a 800 polgár, tanult iparos üzlete elsovadna, tönkremenne, maguk és családjuk elproletárosodna, vagy pedig, hogy ezt a tulajdonos elkerülje, *személyesét elbocsátandó* és a tulajdonos maga, családjával, inkább kisebb keretekben, folytatná üzletét, senhogy existenciája kérdésessé váljék.

Nyilvánvaló, hogy az egyoldalú rendezésnek ilyen sajnálatos szociális következményei, másrészt adóalanypusztulás lenne, ami megint csak nem célja a kormányzatnak.

Azonban, ha mégis a százalékos rendszer kötelezőleg elrendeltetnék, akkor *szociális szempontból ezen rendezésből kihagyandó volna mindazon vendéglő, amelyben 3 személyig van alkalmazott, vagy ezek csak az esetben volnaának bekapcsolhatók, ha a rendezés a velük egyszintű kifőzőkre, korecsmákra is kiterjesztetnék.*

VIII.

Javaslatok

a borraivalónak fakultatív megváltási módjára.

1. Minden szálloda (fogadó, penzió) és vendéglő köteles annyi példányban és oly módon, hogy azt a szállódba (fogadóba, penzióba) érkező — valamint a vendéglőben étkező vendég arról tudomást szerezhessen, oly táblákat alkalmazni, amelyen ez: „A borraivaló X százalékkal megváltható” magyar, német, angol, francia és olasz nyelven olvasható.

2. Minthogy a szállodákban (stb.) a borraivaló megváltásának százalékosága több tényezőtől tevődik össze, nevezetesen a szálloda (stb.) minősége, felszereltsége, szolgáltatásai, a tartózkodás ideje, a személyek száma vagy a számla összege, stb. éppen ezért a szállodáknál (stb.) a borraivaló megváltási százaléka általános érvénnyel méltányosan és kielégítően alig állapítható meg.

Célravezető volna tehát, hogy a % az ipartestület közbejöttével állapíttassék meg, úgy azonban, hogy az 10 és 15 százalék között mozogjon. Rövidebb, azaz három napi tartózkodásig vagy pl. 50—80 pengő értékig magasabb (pl. 15%), három napon túli tartózkodás esetén vagy 50—80 pengő értéken felül pedig alacsonyabb (pl. 10%) legyen.

3. A szállodákban a százalékoságnak a személyzet között való felosztása, mint ez a beszolgál-

tattott adatokból szerkesztett összeállításból kitűnt, egységesen szintén nem állapítható meg.

Az ipartestület volna megbízandó és a szállodák (stb.) kötelezendők, hogy mind a százalék nagyságát, mind annak elosztási táblázatát az ipartestületnek mutassák be, amelyet az ipartestület megfelelő szakbizottsága által felülvizsgáltat és csak az ez alapon történt láttaozás után legyen végrehajtható.

4. *Vendéglőkben* 10—12 % volna szedhető és pedig az éttermekben és a polgári vendéglőkben 10%, az előkelőbb és luxushelyeken pedig 12%.

5. A százalék minimuma kisebb helyeken, ahol a felszolgáló egyben számoló is 10 fillér, egyéb helyeken 20 fillérben volna megállapítandó.

6. Ha a százalékoság töredékfillér, az fölfelé kikereshető legyen.

7. Állandó alkalmazottként csakis szakképzett egyén alkalmazható és a személyzetet csupán a tényleg kiszolgált vendégektől illeti meg a százalék.

A százalékból csakis azok részesülhetnek, akik eddig borraivaló javadalmazásból éltek és személyi szolgáltatást teljesítettek.

8. A vendéglőkben a százalék a következő kuleszerint osztatnék fel:

A dubiózra külön 10% jár annak, aki számol

A fennmaradó 90% elosztási aránya:

a főpincért illesse	20%
a felszolgálót	50%
az italost, ha fölszabadult fiú	20%
ha tanone	10%

(ez utóbbi esetben a fennmaradó 10 százalékon a főpincér és a felszolgáló osztozkodik).

Az ú. n. *Spinn*-rendszerű kiszolgálásnál:

a főpincért illesse	30%
az ételet	35%
az italost	35%

A *revier*-rendszerű:

a főpincért illesse	20%
az ételet	55%
(ha nincs főpincér, akkor 75%)	
az italost	25%

EXPRESS üzlet- és irodabereendezések szaküzlete

Budapest, VIII., Népszínház-u. 20. Állandó nagy raktár kávéházi és vendéglői új és használt berendezési tárgyakból.

ZEIDL VENCZEL RT.

BUDAPEST, VIII., ROMANELLI UCCA 14.
Főüzlet és gyár: VIII., Romanelli ucca 14.

Ajánljuk naponta friss árúinkat: Gyógyosnád, I. r. saját gyártmányú tészalámát, I. r. feladagoltakat, úrtilt, naponta friss sajátágasú prima sertés-macra, borjú- és bárányhúshat.

FIOKÉZLETEK:

- IV. Városház ucca 16. Telefon: 83-4-43.
 - VI. Teréz körút 56—58. Telefon: 27-0-75.
 - VI. Hunyadi tér 15. Telefon: 18-4-26.
 - VII. Thököly út 4. Telefon: 31-4-49.
 - XI. Horthy Miklós út 23. Telefon: 69-4-81.
 - XI. Horthy Miklós út 54. Telefon: 68-3-87.
- Megrendelési telefon: 33-9-32.

Nyugdíjgyesületi ügyben Bolgár titkárral értekezni lehet naponta 1—2 óra között.

NICKELCHRONIA

Szállodai és vendéglői felszerelési tárgyakat
nikkel és chróm
jótállás mellett
Nemes Ede Budapest, VI. Nagymező
 ucca 45. Telefon: 18-9-80

Záróra után is tartó báloknál, bankettekén és mulatságoknál a szállalék magasabb is lehet.

Indokolt esetben adassék meg az ipartestületnek a mód arra, hogy ezen táblázat a főpincérekre nézve egyes helyeken megváltoztatható legyen. A mai magyar vendéglőben a főpincéri rendszer nem az óvadékot jelenti, hanem a kiszolgálás hiánytalanságát, figyelmességét biztosítja és az idegenekkel való nyelvbeli érintkezést. Legtöbb helyen a főpincér a *maitre d'hotel*-nek felel meg. A főpincérnek a munkabeosztása územenként más és más. Pl. az idegenektől látogatott elsőrangú územ főpincére, aki négy-öt nyelvet beszél és ennél fogva ügyszólván minden idegennel maga kénytelen foglalkozni, esetleg kiszolgálni, nem bírálható el úgy, mint egy kisebb étterem főpincére, aki talán csak egy idegen nyelven beszél és a teendője, a felügyelet mellett inkább a pénzeszedés.

9. Végül az ipartestület volna megbízandó azzal, hogy a szállodákat (stb.) és a vendéglőket osztályozza, továbbá, hogy megállapítsa azon vendéglőket, amelyek azért, mert a család alkalmazottak nélkül, vagy mert fixfizetéses és három alkalmazottnál kevesebb személyzettel dolgoznak, a VII. pontban felhozott okok miatt ezen vendéglők a fakultatív rendszerre sem volnának kötelezendők, már azért is, mert az ilyen üzletekben eddig sem, vagy igen elvették adatait borraváló.

Ennek kidolgozására azonban a rendelet életbelépését megelőzőleg elegendő időt kell adni.

IX.

Befejezés.

Végül csak azt említjük meg, hogy az alkalmazott lélektan az élet összes megnyilvánulásaiban arra tanít, hogy rendszerváltoztatásnál elsősorban mindig azt a módot kell alkalmazni, amely a régítől nem erőszakosan tér az új felé. Az évszázados borraválóadás kedves szokásaitól hirtelen, még büntető szankcióval ellátott rendelettel sem lehet eltéríteni az embereket. Az alkalmas mód, ha egyáltalán lehet a borraválótól eltéríteni a közönséget, a *fakultatív rendszer, melynek néhány éves átján juthatunk ahhoz a pozitív eredményhez és tanulsághoz, hogy a borraválóadás megszüntethető-e vagy sem?*

Ha a közönség fakultatív lehetőség között maga tér el a borraválóadástól, akkor a probléma magától megoldódott és ez esetben rendeletre már nem lesz szükség!

Az idegenforgalom világjelenségei.

— Negyedik, befejező közlemény. —

Tábori Kornél adatgyűjtéséből.

Gyógyfürdő és strand.

Inkább a testiség körébe vezet az ember higiéniai szükséglete és itt az idegenforgalmi jelenségek roppantul gazdag új területei nyíltak meg. Ezek mind tisztára földrajzi vonatkozások. Mert hiszen a természet gyógyhatású helyeireh kapcsolódnak. Ilyen helyesport az ásványvízforrásoké. Nagyobb részük hővízforrás, amint tudjuk, s a földkéreg mélyéből jön, többnyire vulkánikus talajon. Szegény bennük a nagy kelet-európai síkság, a lengyel-orosz terület és Észak-Európa hegyvidéke, a leggazdagabb pedig Közép-Európa. Ideokosan fejlesztettek építkezéssel, orvosi vizsgálatokkal, propagandával.

Második kategória a tengerparti. Valaha csak azt szerették, ahol a friss sós levegő minél erősebb hullámveréssel párosult. Az északnémet Sylt és Norderney, az angol Brighton és Bath, a holland Scheveningen, a belga Ostende és még egész csomó tengeri fürdőhely igen nagy idegenforgalmat élvezett. De a strandolás divatja, a minél kevesebb ruhában jó meleg homokon való fekvés, hosszabb időnek a szabadban való eltöltése *délebbre* vonultatják a fürdőzőket. Ma a francia, olasz és spanyol, bársonyosomokni, melegvízi helyeken aránytalanul többen fordulnak meg, mint az északi vagy északnyugati fürdőkben. Igen nagy idegenforgalom támadt a hazánál amerikai strandokon is, Florida újabb fürdői, mint Palmbeach és Miami sokkal fényűzőbb szállópalotákkal rendelkeznek, mint Trouville vagy Rimini.

Harmadik kategória a hegyek vendége, aki az erdei és magaslati levegőt és romantikáját keresi

Figyelem!

Ha öreg napjaira nyugodt otthont akar, akkor vegyen magának telket

Érd-Parkváros-nak

a vasútvonal mellett elterülő, most újonnan megnyitott lankás fekvésű parcelláiból. Telkeink 6 évre kamatmentesen, 10 évre alacsony kamatozás mellett kaphatók. 150—300 öles erdős parcellák 3—9 pengős ölenkénti árák. Érdeklődőknek közelebbi felvilágosítást lapunk kiadói hivatala nyújt. Megtekintésre a jelentkezőket díjtalanul szállítjuk a hazánkra, autóbusszaink, IX. Lónyay uca 22. szám alól indulnak.

Uj üzletnyitásknál, áthelyezésnél előbb az ipartestületben érdeklődjünk!

VENDÉGLŐSÖKNEK,

szállodásoknak, háztulajdonosoknak mosogatókat, vízkagylókat, W. C. berendezéseket, kádakat és egyéb egészségügyi berendezési tárgyakat jutányosan és kedvező fizetési feltételek mellett szállít **BOGNAR ES LANYI** műszaki kereskedés, Budapest, VII., Thököly út 5. Telefonszám: 39-1-65.

a hegymászás vagy sízés sportjával együtt. A közös strandolás annyira divatba jött, hogy ennek kedvétől ma már több mint száz alpesi fürdőhelyen költséges, részben melegeített vízi strandfürdőket építettek. Így próbálják ellensúlyozni, főképp Svájcban és Ausztriában a nyári vendégek számának csökkenését.

Télisportok divatja.

Vizsont télen nem is álmódott arányban szaporodtak a síző vendégek. Egészen újfajtajú kishotelek sorozata épült erre való tekintettel. Emiatt kevesebb lett a régebben mindig délre igyekvő, Sziáliába, a felsőolaszországi tavakhoz, vagy a Rivierára utazók száma. A jobb módúak már inkább Egyiptomba, Teneriffára vagy az egészen tropikus Ceylonba és más hasonló helyekre mennek üdülni. A világválság arra kényszerítette a nagy hajóstársaságokat, hogy leszállított áru társasutazásokat rendezzenek és ma már középsztyátiyak is meglehetősen nagy számban eljutnak a gombamódra szaporodó téli vagy déli üdülőhelyekre.

Új rajzás mindenféle.

Minden alkalmas országban egyre-másra épültek a hegyvasutak, a drótkötélpályák, amelyek percek alatt kétezer méter magasságra viszik az üdülnívagyókat. Ahová 1-2 óvtávval ezelőtt még csak halálraizánt vakmerő kutatók merészkedtek föl, ott ma ezerszámra rajzik a vidám fiatal, vagy legalább fiatalos sportolók hada.

Különösen megnőtt az úgynevezett turistaforgalom. Ma egyesületeik száma is jóval nagyobb, mint ahány személy negyedszázaddal ezelőtt turistáskodott. Vasárnap a szép nyári hajnalokon már tizezrelel hagyják el a városi, fölfedezték nálunk is a budai hegyvidék szelid szépségeit, a Dunán pedig, ahol háború előtt 280 esonakot tartottak nyilván, most csaknem harmincezer a esónakosok száma.

A turisták pionírmunkája legbiztosabb fejlesztője az idegenforgalomnak; így épülnek a kilátók, a menedékházak, majd a turistaszállók s végül

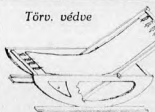
a nagyobb és díszesebb hotelek, aminek nálunk Lillafürdőn és Kékesfőtn is fölépült végre. A turistáság és az ember sport mozgatja meg ma kétszerte annál a legnagyobb idegenforgalmi tömegeket. Olyan külföldi személyek, akik 4-5 óránnyira laknak Budapesttől, de azért soha nem voltak rávehetőek arra, hogy ide eljőjenek, például bécsi lakosok, most már évről-évre megtöltik a különvontakat, hogyha érdekesebb futballmeccs van itt.

Ha messze is vagyunk azoktól a méretekől, amelyekről például Amerika mutat, — egytelenny bokszmérkőzésen 250 ezer főnyi idegenforgalmával — de a kiránduló- és eserevonatok, a turistás- és filléresvonatok, a kongresszus- és tanulónvontatok sokféle új akciója, a tudatosan kialakított vidéki látványosságok, a külföldön szervezett társasutazások lassanként nálunk is köztudatba viszik az idegenforgalom nemzetközi jelentőségét.

Megmentem beszövéssel

molnyizótt, kiégett, elszakadt, elkopott, szövet, posztó, selyem, vászon **ruhadarabjait**, ruhaforintásnál zsebeket, gomblyukakat. Tökéletes új eljárás. **Megmentem, restaurálom** elkopott, rongyos kiégett, perzsa-, szmirna- és gépszönyeget. Ezen nyomtatvány 10% engedménnyre jogosít. **Gyenes D. VI.**, Teréz krt. 18. fszt. 2. Telefon: 22-4-94
Vidékieknek visszaküldés portómentesen.

Tör. védve

Hintázó nyugagy

Nvaralók, weekendzők öröme Homokban, fűben szintén simán hintázik.

Rekord ruganyos heveder, rekamiere és ágybetét, könnyű, léteges- és portmentes, matracot nem rongálja, szállodákban nélkülözhetetlen.

Rekord vállalat Budapest, IX., Knežits u. 8. Tel. 87-6-34

Kolozsy Károly Bpest, IX., Cllli út 117

Szállít: mángorlókat, tekemőket, standerokat, poroló állványokat, létrákat, lábrácsokat és egyéb háziipari faárakat. **Háziraknak előnyár!** Saját érdekében kérjen ajánlatot, mielőtt szükségletét fedezel.

Fein Jenő ú. v. öz. Csordás Gaborné személyzet-közvetítő

irodájában és pincéruánykösegeben közvetli mindennemű vendéglői személyzetet. VII., Rakóczi út 80. Telefon: 39-4-64.

Springut Henrik tofás-nagykereskedő

Budapest VI., Vasvári Pál u. 10. Tel. 2-17-64.

Számos budapesti kúvház, étterem és vendéglő állandó szállítója.

Szállodák, Penziók

cianozója

HERMES-VÁLLALAT

VIII., Szentkirályi ucca 6. Telefon: 34-2-59.

Svábbogár- és ruszní-írtás.

KÁDÁR MIKLÓS

Használt evészközök, kertí vas- és Ionott székek olcsón

VIII. ker., Népszínház ucca 55. szám. — Telefon: 44-3-89. — Telefonhívásra házhoz jövek

KÖLCSÖNEDÉNY

Csak lapunk hirdetőinél vásároljunk!

Szakiskolánk évváró vizgálata

JUNIUS 14-ÉN TARTOTTA meg szakiskolánk ezévi évváró vizsgálatát, melyet nagyszámú érdeklődő közönség hallgatott végig.

A tanhatóságot *Ekamp* Nándor fővárosi szakfelügyelő, a francia követséget *Silvestre Nuguet*, a követség kancellárja, az ipartestületet pedig *Malosik* Ferenc elnök, *Marencich* Ottó, a felügyelőbizottság elnöke, valamint előljárásegünk tagjai képviselték. Továbbá megjelentek a Portások Orsz. Szövetségétől *Molnár* Gyula, a Főpincérek Orsz. Szövetsége részéről *Pósch* Károly elnökök.

Marencich Ottó megnyitóbeszéde után megkezdődött a vizsgálat. Fizikából és kémiából *Földi* Béla és *Zoufalny* Emil tanárok; könyvvitelt és üzleti levelezésből pedig *Stefko* Gyula vizsgáztatták a fiukat, akik kelő felkészültséggel, tudással feleltek a kérdésekre. Ezután a nyelvismereteikről tettek a fiuk tanubizonyoságot, akik közül *Mayerhöffer* Róbert (IV. oszt. tan.) a németnyelvű, francia nyelvű üdvözlést pedig *Cson* Vilmos (IV. oszt. tan.) mondtatták el. A nyelvtanítást *Zoufalny* Emil és *Csik* József tanárok buzgóságának érdeme.

Rendkívüli érdeklődés kísérte a vizsgálat további részét, amelynek során a *borászatból* és a *szakácsművészetből* feleltek. Először elméletben, azután gyakorlatban mutatták be a fiúk tudásukat. A borászatból dr. *Szathmáry* Arisztid és *Fuchs* Elemér, a budafoki állami pincegazdaság igazgatói, a szakácsművészetből *Dittmayer* Andor, a felszolgálásból és portaszolgálatból pedig *Reichardt* György tanárok vizsgáztatták. A közönség és a sajtó képviselői előtt elkészített és bemutatott ételek a következők voltak: Hídeg keesege Szent Gellért módra; Koesonyázott libamáj Gundel Károly módra; Tengeri rák Hullámfürdő módra; Jérece chaux-froix Britannia módra; Torta Hungaria módra; Vajjástésza pástétom Szondy módra. Mindezek és a többi tantárgyakból való gyors és tökéletes feleletek egész sora azt bizonyítják, hogy szakiskolánk elsörendű kezekben van, mert dr. *Kritsfalussy* István igazgató vezetésével az egész tanári kar minden erejével azon fáradoz, hogy az iskola falai között alaposan kiképzett ifjúság kerüljön szakmájába.

A vizsgálat befejeztével dr. *Kritsfalussy* István igazgató keresetlen meleg szavakkal köszön-

MOLNÁR JÓZSEF

szén- és gáztüzhely-készítő

Telefon: 34—2—25.

Alapítótól 1868.

Budapest, VIII., Dankó Pista uca 4. (Volt Madách uca.)

TOKAJI TELEFON 81-7-74 **FUCHS-TOKAJI**
LERAKAT
MINTAPINCE: V. NÁDOR-U.S

TÜZIFÁT, SZENET, BRIKETTET, KOKSZOT

füvartelekekben legolcsóbban szállít

Lignária Szénbányászati és Faértékesítő részvénytársaság

V., Wahrmann uca 6.

Telefon: 91—1—44.

Kedvező fizetési feltételek.

A National Ellenőrző Pénztárak

1935. évi típusai

lehetővé teszik Önnek a következőket:

1. 100%-os védelmet bevétel felett,
2. kényeszerű könyvelést,
3. a forgalom fokozását,
4. a legfontosabb statisztikai adatokat a bevétel megszólásáról,
5. perek alatt történő pontos napi elszámolást.

Kérjen bővebb felvilágosítást!

National Regisztráló Pénztárak

Terjesztési Vállalata Részvénytársaság

Budapest, IV., Szarka-u. 4. Tel.: 82-5-10.

ÉTLAP-író és sokszorosító-gépek

és ezek kellekei elsörendű minőségben

GEREBEN, V., Vilmos császár út 62.

Telefon: 23-8-31.

Minden szükségletünkre kérjünk árajánlatot lapunk hirdetőitől!

tötte a megjelenteket és elmondotta, hogy szakiskolánk szerény keretek között most illi negyvenéves fennállását is. Megemlékezett néhai *Bandl Ferenc*-ről, majd az ipartestület elnökségéről, kik minden erejükkel támogatják a szakiskolát és áldozatkészségükkel lehetővé teszik az ifjúság számára a szakma legtekintélyesebb elsajátítását. Köszönetet mond mindazoknak, akik ehhez a sikerhez hozzájárultak és nagylelkű adományaikkal jutalmazták meg a kiváló szorgalmú tanoncokat.

Marencich Ottó vezérigazgató zárószavai után *Ehamp Nándor* fővárosi szakképzéssel emelkedett szólaşra és szeretetteljes szavakkal büszkesztette az iskola falait végleg elhagyó jövőendő vendéglős-generációt.

Végül dr. *Kritsfalussy István* igazgató kiosztotta a megérdemelt jutalmakat.

Iparkamara kitüntető érme: *Antal Elemér* (III/b. o. szak. tan., Gundel Károly tanonca).

Ipartestület kitüntető érme: *Vargha Gyula* (IV. o. vend. tan., Németh Aladár tanonca).

Dreher sörgyárak 120 P jutalma: *Mayerhöffer Róbert* (IV. o. tan., Gundel Károly tanonca) és *Kremann Henrik* (IV. o. szak. tan., Németh Aladár tanonca).

Jóbarátok asztaltársaságától: 50 pengő: *Csom Vilmos* (IV. o. szak. tan., Szücs József tanonca), *Vargha Gyula* (IV. o. vend. tan., Németh Aladár tanonca) és *Antal Elemér* (II/b. o. szak. tan., Gundel Károly tan.).

Portás Egyesület elnöksége 1 zsiást óra: *Kaiser Viktor* (IV. o. portás t., özv. Glück Frigyesné tan.) és *Sziszakó Géza* (IV. o. szak. tan., Pintz Lajos tan.).

Ecoffier: Le livre de Menus és Le guide culinaire c. munka: *Csom Vilmos* (IV. o. szak. tan., Szücs József tanonca).

Gundel János alap 20 P kamata: *Gálik László* (IV. a. szak. tan., dr. Gerő Vilmos tanonca).

Glück Frigyes alap 20 P kamata: *Madarász Sándor* (II/b. o. tan., Gundel Károly tanonca).

Keszey Vince alap 10 P kamata: *Lukács Alajos* (II/a. o. tan., dr. Gerő Vilmos tanonca).

Döcker alap 10 P kamata: *Hair János* (III/a. o. vend. tan., Németh Aladár tanonca) és *Horváth Márton* (II/a. o. tan., Andorka János tanonca).

Kammer Ernő alap 5 P kamata: *Marton István* (II/b. o. vend. tan., Bandl József tanonca) és *Stoffel Ferenc* (II/a.o. szak. tan., Szalay Illés tanonca).

Palkovics Ede alap 10 P kamata: *Kaiser János* (II/b. o. szak. tan., Gundel Károly tanonca).

Rajaház-Neményi alap 5 P kamata: *Marton Jenő* (II/a. o. szak. tan., Rónai Miklós tanonca).

Jóbarátok és Pósch Mihály alap 5 kamata: *Pósch Tibor* (III/a. o. vend. tan., Pintz Lajos tanonca).

Kolossa-Reichardt alap 5 P kamata: *Gigler József* (II/a. o. szak. tan., özv. Giglerné tan.).

Hungária szálló jutalma 10 P: *Várkonyi Ede* (I. o. vend. tan., Hungária szálló tanonca) és *Bognár István* (I. o. vend. tan., özv. Szabó Imréné tanonca).

HASKÓ MÉRNÖK CIÁNOZ

Olcson — garanciával

Budapest, VII.,
Erzsébet-kt. 16.
35-0-36.

Gellért szálló jutalma, 5 P: *Békeffy Rezső* (I. o. vend. tan., Korányi Zoltán tanonca) és *Jákly Mihály* (II/b. o. vend. tan., Gundel Károly tanonca).

Főpincerek Országos Egyesülete jutalma, 10 pengő: *Jávör Elemér* (IV. o. t., Németh Aladár tanonca) és *Porffy Endre* (IV. o. t., Gundel Károly tanonca).

Hogyan lehet iparunkban szakképzettséget szerezni?

S. H. úrnak, mint kartársnak, kívánsága értelmében ezúton válaszolok:

Az ipartestületünk kebelében létező tanfolyam még korántsem elegendő arra, hogy fia annak elvégzése után rögtön azzal a lehetőséggel számoljon, hogy egy bel- vagy külföldi szállodában fizetéses állást fog elnyerni.

Az említett iskolában elnyert nyelvismeret, a megszerzett protekció és a meggyerő külső, még egyáltalán nem jelentik a szakképzettséget, különösen akkor, ha — amint Ön is mondja — fia még nem foglalkozott a szakmával és csak diákoskodott.

Szakképzetség nélkül pályázkodni boldogítani nem lehet!

Egyetlen tanács, amit adhatok, az, hogy a fiatalembert egy külföldi szakiskolába küldje, mint például Lausanne-ba vagy Heidelberg-be, mert ezek a szakiskolák a legjobbak, ahol szigorúan tanulásra kényszerítik a fiataliságot. A tanfolyam lehet egy- vagy két éves.

Az ottani bizonyítvánnyal felszerelve aztán inkább lesz kilitás elhelyezkedésre, de még ezzel sincs biztosítva, hogy rögtön fizetéses állásba kerüljön, mert ez leginkább képességeitől függ.

Ha már most ennyit mondtam, hozzá kell fűzöm azt is, hogy szakmánk a legnehézebbek egyike, itt a dilettantizmusnak jövője nincsen.

Csak állandó, szorgalmas tanulás, nagy megfigyelőképesség és kereskedelmi képzettség érhető csak el az, amit Ön fiával tervez. Ezek nélkül hiábavaló minden fáradozás.

Azokban, hogy fia Magyarországon önállóíthassa magát, ahhoz az szükséges, hogy itt valamelyik szállodában beszerződjön, szerződésének ideje alatt szakiskolánkat látogassa, iskolai, majd segédvizsgát tegyen és két évig szakbavágó gyakorlatot, mint alkalmazott szerezzen.

MARENCICH OTTÓ.

Mosógépek, mángorlógépek, ruhafacsorók, stb. mosókonyha gépiberendezések és főzőkonyhai gépek legolcsóbb gyári áron **Szalay József** cégél V. Úgyvök-u. 41. Tel.: 93-7-28.

DUBOVETZ EMIL

hűskülönlegességei

Élőkelő szállodák, vendéglősök, intézkelő, szanatoriumok és menzák szállítója.

BUDAPEST,
V., Lipót körút 17. Telefon: 263-08

Csak a Szaknévsorunkban felsorolt cégektől vásároljunk!

Hivatalos ügyek

A munkakönyvek kötelező be- és kijelentése.

Az 1884. évi XVII. tc. 103. és 106. §-ai intézkednek az alkalmazottak munkakönyveinek kötelező be- és kijelentéséről.

A munkabélepés alkalmával köteles a főnök a munkakönyvet az alkalmazottól átvenni és az alkalmazott alkalmazását a munkakönyv bemutatásával legkésőbb két hét alatt az ipartestületnél bejelenteni. A munkából kilépéskor a főnök a kilépést az iparhatóságnak bejelenti s a munkakönyvet a kilépő alkalmazottnak átadja.

Felhívjuk t. tagjaink figyelmét mind saját, valamint az alkalmazottak érdekében, hogy a kötelező be- és kijelentéseknek mindenkor tegyenek eleget, mert ipartestületünk a közel jövőben a polgármester úr rendelkezése és felhívására ellenőrizni fogja a törvény fenti intézkedésének betartását s aki a rendelkezésnek nem tesz eleget, az illető ellen a kihágási eljárást — sajnálatlaltal bár — de kénytelen leszünk megindítani.

Hírek közlemények

A barátságos látogatásra ideérkezett német kartsársaink üdvözlése.

A NEMETORSZÁGI szállodások és vendéglősök e hó 11-én, csütörtökön érkeznek fővárosunkba, barátságos látogatásra.

Ez alkalmából szívből üdvözljük őket, mint bajtársainkat és kartsársainkat. Reméljük, hogy ezen rövid néhány nap alatt, amíg itt tartózkodnak, jól fogják magukat érezni és kellemes emlékekkel megrakottan fognak körünkbelől távozni.

Mi, magyar szállodások és vendéglősök, a hagyományos magyar vendégszeretettel fogadjuk őket, amely bár leromlottságunkban, országunk megcsönkfőttségében nem lehet olyan fényes, legendás, mint hajdanában volt, de ma is olyan őszinte és szíves, amely a magyart ősidők óta jellemzi.

„Él magyar, áll Buda még!” — ezt a fölkiáltást tartsk ma is szemelött és ha anyagiakban

nem is tudunk nagy áldozatot hozni és kánaáni terített asztallal várni vendégeinket, a bajtársi összetartózkodásnak, szeretetnek olyan bámulatot keltő megnyilatkozását mutassuk, hogy annak még Németország határán túl is hirtelen menjen.

Német kartsársaink, amint már említettem, július 11-én érkeznek a nyugati pályaudvaron 23 óra 23 perckor és 12-én este Márkus Imre kartsársunknál, a Margitszigeten, ismerkedési estély és tánc lesz.

Mindkét helyen minél nagyobb számmal legyen jelen, mert ezzel is idegenforgalmunk fokozását fogjuk hathatósan előmozdítani, mert azt a helyet, ahol az embereket, a világot bármily tájáról valók is, szívesen látják, még sohasem felejtették el!

MALOSIK FERENC.

A kőbányai kultúrdélután.

Június 25-én tartotta meg a X. ker. választmány a Régi Sörházban Kőbányán a multban olyan népszerű és közkedvelt kultúrdélutánját. Már a kora délutáni órákban gyülekezett az érdeklődő közönség, amely a kis színháztermet teljesen megtöltötte.

A kőbányai iparoskör díjat nyert dalárdája nyitotta meg a másort a Magyar Hírszekegy imádj, utána Kuchties Pál, a kultúrdélután főrendezője, szíves szavakkal üdvözölte a közönséget és méltatta a magyar dal jelentőségét.

Ezt követőleg Wiener Jenő — ki az elmúlt héten a Technológián feltűnést keltő előadást tartott a szakácsművészetéről — ismertette a külföldi konyhák különleges ételait, szokásait, ezután Fuchs Elemér, a budafoki állami pineogazdaság igazgatója párisi tapasztalatait olvasta fel kedves közvetlenséggel. A hasznos és rendkívül érdekes előadásokat a szórakoztató rész követte. Schmidt László vidám és ötletes műsorbejelentése után Kuchties Pistike és Moray Irénke kedves zongorajátéka, majd Czimerer Mária határos szavalata és Pécsi Gizike, a Laecker bácsi gyermekszínházának 8 éves kis primadonnájának nagy tetszés közben előadott irredenta verse és ritmikus keringőtánc a görüsi sikert aratott.

A dalkör dalárdája fejezte be az igazán nívós kultúrdélután.

Közös munka eredménye?

címen a 78.000—1023. K. M. rendelet 97. §-ának a miniszterintézménytől a minap kiadott új magyarzatával kapcsolatban a *Károsvak Lapja* június 15-iki számában újabb felfigyáságokkal, félremagyarázással és ellopott viccekkel védi az állatunk szóvártat és az igazságtól igen messzeszöl, a kérdést szándékosan összekövezt és egy másik rokon szaklap nivójára emlekedett közleményét.

Nem akarjuk megmagyarázni, amit különben a cikkíró is jól tud, hogy az 1922:XII. tc. 38. §-ának; illetőleg az elől megjelölt rendelet helyi közsükségletti

LÁSZLÓ

Cyánoz - Takarít - Beraktároz

Budapest, V. Visegrádi uca 8. Telefon: 27-1-82.
Vacuum Altalanos Beraktározó és Pormentesítő
Vállalat László Ignác.

Hattyu gőzmosó

és fehérnemű
kölcsönző vállalat

Budapest, VII. Klauzál-u. 8. Telefon: 38-5-58 és 38-5-59.

Az ország legnagyobb gőzmosó üzem, legmodernebbül újonnan berendezvel

Legkíméletesebb mosási rendszer!

OTI-ügyeinek elintézését ne halogassa. Minden nap újabb késedelmi pótlékok jelent!

szerzőjének eredeti örvényesítése, amelyet a kávéipar testület kezdeményezett, de amelynek alkalmazása hátrányos volt, mert csakis kerületi zárlathoz vezetett más és ismét más a szóban levő rendelkezely újabb miniszteri magyarázata, amelyet a vendéglős ipartestület kezdeményezett és vitt egyedül végig a kamarával és a várossal, amelynek alkalmazásával éppen a káros zárlat kapcsolatotott ki.

Ugyancsak nem fogunk közjogi előadást tartani a cikkíróknak a minisztériumok elvi jelentőségű határozatairól. A főlemlített és a kávéosoknak fájó zárórendeletről bizonyára lesz még szó, talán a cikkíró sejtí is, hogyan.

Szóval nem akarunk mindezekről beszélni, csupán multkori megjegyzéseink utolsó mondatához fűzzük a következő megállapítást, hangsúlyozzuk, nem tanítást, csak megállapítást!

A vendéglátóipari nyilvános megnyilatkozásokban mindenkor szem előtt tartandó annak szelleme és hangja — különösen, ha az hivatalos megnyilatkozás.

A borraivalókérdésben a kávéipartestület előlétege is tartott megbeszélést, amelyről — nyilván a cikkíró fogalmazásában — kommunikékét küldtek a lapoknak.

Az egyik tekintélyes lap ezt a kommunikét nem tárgyi okokból, hanem, mint a *Budapesti Hírlap* június 18-iki számkának 4. oldalán olvasható, azért nem közölte, mert a tiltakozás nem parlamentáris módon, hanem, szöszérint idézzük: „Az értekeltek határozatában tiltakozott a borraivalórendszer megszüntetése ellen, még pedig olyan hangon, amely tiszteletlenségéül fogva teljesen szokatlan.”

Nagyon öröstelljük, hogy a kávéipartestület, a borraivaló kényes kérdésében oly nyilatkozatot adott ki, a melynek közlését ilyen megokolással meg lehetett tagadni.

Talán mégis jó volna egymáshoz is tisztelettel lenni, mert ez megmentené a cikkírókat, hogy annyira elgaloppozza magát másokkal is s különösen a nyilvánosság szemében.

Egyébként, minthogy a *Kávésók Lapjának* nem ez az első hasonlóhangú megnyilatkozása testületünkkel szemben, a jövőben semmiféle ilyen hangú megnyilatkozása nem fogunk reagálni.

Ismételten sajnálkozásunknak adunk kifejezést, hogy a kávéipartestület hivatalos lapjának szerkesztője, annak hasábjait az ipari problémák beható és alapos tárgyalása helyett, a rokontörékvész testülettel való együttműködés ápolása helyett, azt inkább viecepelnívőjára süllyesztve teljesen komolytalanlana és hatástalanlana teszi.

Tervek az osztrák szállodásipar védelmére.

Az osztrák szállodások központi egyesületének legutóbb megtartott évi közgyűlésén az elnököl *Schefflinger* kereskedelmi tanácsos megemlékezett azokról a lépésekről, melyeket az osztrák szállodáság érdekeinek megvédésére a hatóságnál és kormányánál előterjesztettek.

Ezek egyrészt azt célozzák, hogy a szállodák a jövőben kategorizáltassanak és legalább 1937. évi általános szállodalétesítési tilalom léptetessék életbe.

Csak ezek után kerülhet a következő lépésre a sor,

Parkettkészítő

SZABÓKY GYÖRGY parkett és padlózási vállalat,
Budapest, IX., Üllői út 73. Telefon: 37-4-03.

mely szerint az érdekképviselet azt kívánja, hogy a „szálloda” szó használata csak a legalább 50-nél több (szálem) és gyóghyelyeken 30-nál több) szobás üzemek és csak hideg-melegvíz szolgáltatással bírók részére engedélyeztetessen. Kötelezővül kívánja tenni ezen eseteleknél az érdekképviselet a külön fürdők, villamos-jelzősek, világítási effektusokkal és egészen elkülönített ebéllételek bírásnak az előírását is, ha a szálloda szó használtatik. A meglevő üzemek legalább kétharmad része ezen kötelezettség alól átmeneti időtartamra mentesítendő volna.

Eljárt az érdekképviselet abban az irányban is, hogy a mult évben lefolytatott szállodaszanalási akció újra felvétessek és sürgette, a kiadható szobákat illetőleg, a magánháztartások megröszszabályozását.

Németországi vendéglátóipar statisztikája.

Most állították össze Németországban a vendéglátóipar statisztikáját. Az összeírás szerint a szállodákon kívül 258 ezer vendéglői üzem van Németország területén. Ebből 181 ezer képesített vendéglős. A többi így oszlik meg: 45 ezer kisebb fizetett falvakban a régi szokások alapján az ottani gazdák vezeték, 14 ezer ugyancsak falvakban, vidéki városokban fűszerüzettel, 13 ezer mérszázsekkkel kapcsolatos, míg további 5 ezer pedig sütődékkal van összefűgésben.

A statisztika megemlíti, hogy az utóbbiak régi szokások alapján kaptak engedélyt a vendéglői üzemekre is. A vendéglátó üzemek több mint 800 ezer személyt foglalkoztatnak.

Bécsben visszatértek a céhrendszerhez.

A bécsi és alsóausztriai vendéglős egyesületek tartományi szövetsége Holzmann kereskedelmi tanácsos elnökletével tartott legutóbbi ülésén ismertették a vendéglősiparra vonatkozó ama rendelkezéseket, melyek a két hónap múlva életbelépő új céhtörvény tartalmazni fog.

A rendelet szerint a vendéglősök tartományi szövetsége egész Bécs és Alsó-Ausztria területén, mint céh, ezentúl is folytathatja működését azzal az eltéréssel, hogy a szövetség vidéki tagjaita különböző vidéki egyesületek, vendéglátó ipari szervezetek) megszűnnek a jövőben önálló jogi testületek lenni és jogi vonatkozásban működéseiket csak a kerületi ipartestületek keretén belül gyakorolhatják.

A tartományi szövetség központi vezetőségét a jövőben is önmaguk választhatják meg. (Érdekes, hogy az osztrák kormány a vendéglátó üzemekbe sorozza garázstulajdonosokat is). A bécsi, illetve osztrák vendéglősök érthető érdeklődéssel várják a további feljelenyeket.

Új anyag a szállodai szőnyegek és futók készítéséhez.

Már régebben, midőn az egyiptomi mumia sirokat

felhottatták, azt tapasztalták, hogy az egyes múmiák egy különleges anyagból készített vászonnal vannak bepolva, amely anyag ennyi idő után is nagyrészen megtartotta rugalmasságát.

Hosszas kutatások után rájöttek, hogy a szóban forgó anyag tehénszőr.

Ugy látszik, ez a felfedezés adta az egyes amerikai gyáraknak azt a gondolatot, hogy szállodák részére készített szőnyegeket és futókat alkalmaznak, melynek rugalmassága olyan erős, hogy a rajta levő szőnyegre nehezedő, mindenféle nyomás automatikusan erre megy át és ezáltal a használt szőnyeg vagy futó élettartama állítólag megháromszorozódik.

Az eljárás lényege az, hogy a futók vagy szőnyeg-ek alá (és nem mint eddig nálunk, föléje) ilyen anyagból készített borító szőnyegre vagy futót alkalmaznak, melynek rugalmassága olyan erős, hogy a rajta levő szőnyegre nehezedő, mindenféle nyomás automatikusan erre megy át és ezáltal a használt szőnyeg vagy futó élettartama állítólag megháromszorozódik.

Az ezem különleges alátétfutókat gyártó gyárak most annyira el vannak látva rendelésekkel, hogy egyelőre nem tudják a szállodák igényeit kielégíteni.

A megejtett próbák szerint egy szőnyegre helyezett 60 kg súllyal megnehézített szék 24 órai állás után a szőnyegen annyira ott hagyta a nyomot, hogy a szőnyeg anyaga azon a helyen teljesen összenyomódott, míg az újfajta alátéttel ellátott szőnyeg a súlynak el-távolítása után semmi nyomát sem mutatta az elvál-tozásnak.

A vendéglősök júlialisa.

A Vendéglős Jóbarátok július 10-én, szerdán délt-űn 4 órai kezdettel Gruber Emil Ördögóromesárdá-jában (Farkasréti végállomástól autó áll a m. t. ven-dégeknek díjtalanul rendelkezésére) a szállodás és ven-déglős jóléti intézmények javára *szállodás és vendéglős júlialist* rendeznek, melyre t. Kartársainkat és bará-tainkat, valamint azok hozzátartozóit tisztelettel meg-hívja a rendezőség. Jó hangulatot biztosítani fogja a tombola, a kötéllhúzás, a szakfutás, a talieskaverseny, amelyeknek győzteseit értékes díjakkal jutalmazzák. Lesz még tánc is, de belépődíj nincsen.

Szakácsművészeti kiállítás.

Dittmayer Andor kartársunk nagyszerű szakács-művészeti kiállítást rendezett a Volt Iskolatársnők Szövetségének budai gázfőzőtanfolyamán az általa ve-zettet egyhavi különleges tanfolyam ünneppélyes be-fejezése alkalmával.

A tanfolyamon nagy számban vettek részt az elő-kelő budai hölgyek, mely alkalomból elsjátították a különleges ételek készítmény módját, valamint a tuka-rékos főzés általánosan ismert fogásait.

A 20 méteres buffet-asztal tömve volt szebbnél-szebben kiállított szendvicsekkel, hideg tojásételekkel, hideg halakkal, falörzsekekkel, mignonokkal, tortákkal, krémekkel, parfékkal stb.

A nagyszámú előkelőség a legnagyobb elismerés-

sel adózott a szakácsművészet remekeinek látványos-ságáért és Dittmayer Andor kartársunk dicsőrejes sze-repléséért.

Étterem, ahol napsgárral főznek.

A furesaságok között méltán érdemel említést egy kaliforniai városban (San Diegóban) nemrég nyílt ét-terem, ahol a főzéshez sem gázt, sem tüzelőanyagot nem használnak, hanem egyedül a nap sugarait.

Egy mérnök találmánya ez az érdekes eljárás. A feltaláló két szakács közreműködésével, az elkészítendő ételeket olyan sütőbe helyezi, amelyeket csövek vesz-nek körül s amelyekbe olajat öntenek. Egy külön be-rendezés segítségével, melyben tükrök vannak elhe-lyezve, az olaj a nap forró heve által forni kezd. Bár az ételeknek ily módon való elkészítése a rendes mód-nál jóval hosszabb időt vesz igénybe, a vendéglő mégis állandóan tömve van, mert a vendégek a legnagyobb érdeklődéssel, türelemmel nézik és várják, hogy az ál-taluk megrendelt ételeket a nap miként készíti el.

Már Londonban is vannak kontárok.

A londoni szállodások legutóbbi értekezletén az egyik előkelő szálloda igazgatója rendszabályokat sür-getett ama kontárok ellen, akik egészen speciális an-gol módon kontárkodnak.

Ezek a kontárok étteremtulajdonosok, akik előre meg-határozott számú „vendég” jelentkezése esetén a zár-óra lejártá után lakásaikat klubbá alakítják át és ott egész éjjel mindennemű ételt és italt szolgáltatnak ki az ilyen vendégeknek. Eljárni ellentük nagyon nehéz, mert ahhoz, hogy valakinek a magánlakásában mi tör-ténik, az angol rendőrségnek semmi köze nincsen és ha a vendégeké károsodás nem éri, nem is tesz senki az ilyen éjjeli üzemek ellen feljelentést.

A másik része a sérelmezett kontárkodásnak az, hogy ezen alkalmi klubbá alakult magánlakásokban az éjjeli vendégek vígan táncolnak zene mellett anélkül, hogy például a mellette álló nagy luxusszálloda, mely évente 400—2.000 font zenedíjat fizet, az ellen valamit tethetne.

A szállodások most ezek ellen együttes fellépésre készülnék.

Mi újság a borpiacón?

A borpiacón az árak tartottak, kereslet főleg köny-nyebb borok irányában van. 3—4 filléres mallingand-fokonkénti áron kelnek el a borok, áron alul csak egés-zen gyenge borok kaphatók. Terméskilátások még nem állapíthatók meg.

Diáknyaralás Josváfőn.

Tagtársaink figyelmét felhívjuk mai hirdeté-sünkre, mely meglepő olcsó árai mellett a magas-lati üdülőhely minden előnyét nyújtja. A nyaralta-tás pedagógiai vezetője Nemes Lipót tanár, a gyul-orlati és irodalmi pedagógiai munkássága révén ismert gyermektanulmányozó pszichológus. Egyéb elsőrendű referenciák, úgyhogy tagtársaink nyun-godtan bízhatják gyermekeiket a minden tekintet-ben szakavatott tanári vezetőségre.

Zornett Jakab művészterápiás, biliárdgolyó- és dákó-
készítő. Új készítmény és javítást elvállalok.
Budapest, VII., Klauzál-tér 4. Telefonhívó: 44—1—36.

A magyaros vacsoraverseny győztesei.

Június hó 26-án, szerdán este a Gundel állatkerti vendéglőjében kartársaink és az érdeklődő vendégek óriási részvételével zajlott le a vacsoraverseny díjazásának kiosztása.

Ezen szép és buzdító ünnepségről az anyag torlódása miatt csak a következő számban fogunk részletesen beszámolni.

Nyaralni lehet a péceli Otthonban.

A teljes komforttal berendezett Szállodások és Vendéglők Otthonában ipartestületünk tagjai, azok családtagjai és iparunk arra érdemes alkalmazottai részére nyaralás céljából szobák állanak rendelkezésre. Teljes ellátás és lakás személyenként napi 2 pengő 40 fillér. A szép kilátással rendelkező Otthon épületében minden szórakozást megtalál a nyaraló s környéke kellemes kirándulóhely. A nyaralásra jelentkezni lehet ipartestületünk helyiségében a hivatalos órák alatt.

Reklámfeliratokat, cégtáblákat

jutányos árért szállít

FARAGÓ, festőmunka udllalkozó

Budapest, VII., Wesselényi ucca 22. Telefonhívó: 34-9-56

Eladó 200 hl. homokvidéki cca 13 %-os kítőnő Ezerjő bor

NAGY FERENC, Soltészentimre, Pest-megyé.

MOST JELENT MEG!**Legújabb
Címjegyzékünk**

kb. 3.000 cím.

TARTALMAZZA:

1. a budapesti szállodák,
2. a vidéki szállodák,
3. a budapesti vendéglők,
4. a vidéki vendéglők és
5. a balatoni szállodák és penziók neveit és címeit.

Ára 40.— pengő.

Előfizetőinknek és hirdetőinknek teljesen ingyen.

Körlevelek, nyomtatványok, árajánlatok stb. szétküldésére különösen alkalmas.

**BUDAPESTI SZÁLLODÁSOK ÉS
VENDÉGLŐSÖK
IPARTESTÜLETÉNEK**

hivatalos lapja

BUDAPEST, IX, LÓNYAY UCCA 22. Telefon: 87-6-08.

Akik az Otthonnak adományoztak.

Szabó Jenő kartársunk a Magyar-Francia Biztosítótól kapott jutalékát, 6 pengő 96 fillért Otthonunknak adományozta. Hálas köszönet érte.

Halálozás.

Ulm László vendéglős kartársunk hosszas szenvedés után június 18-án 47 éves korában elhalálozott.

Waltz György vendéglős kartársunk, a régi béke-években híres Kéményseprő vendéglő volt tulajdonosa, a Jóbarátok Asztaltársaságának egyik legrégibb tagja, június 18-án életének 59-ik évében meghalt. Nagy részvét mellett temették Budafokon levő családi sírboltjába.

Állást keresnek.

Kiseb vendéglőbe főzőnek ajánlkozik szorgalmas, megbízható nő. Címe az ipartestületben.

Erettségizett, jelenleg vidéki ipartestületben működő, intelligens fiatalember elhelyezkedést keres az iparban. Bármilyen állást elvállal, esetleg gyakornoknak, szállodában vagy étteremben, szériany igényekkel. Címe az ipartestületben.

A Nemzeti Munkaközpont ingyenes állásközvetítője.

A „Nemzeti Munkaközpont” Szállodai, Vendéglői és Kávéházi Alkalmazottak Szervezete díjtalan munkaközvetítő irodát tart fenn és kéri az Ipartestület tagjait, hogy az állandó és kiegészítő szak- és segédszemélyzet-szükségleteiket alkalmazni a szervezet közvetítésével szíveskedjenek.

A szervezetet a kért megfelelő munkaeőket közvetíti az állásba, sőt azok munkájáért és magaviselőtéért a legmesszebbmenő erkölcsi felelősséget vállalja.

A szervezet címe: „Nemzeti Munkaközpont” Szállodai, Vendéglői és Kávéházi Alkalmazottak Szervezete, Budapest, VII., Dob u. 70 (Balog-féle vendéglő).

Hivatalos órák mindennap reggel 8-tól este 8-ig. — Telefon: 32-7-89.

SZÜCS lakástakarító, féregirtó és ablaktisztító vállalat

Iroda: VI, VÖRÖSMARTY UCCA 64. Telefon: 22-1-06. Helyben és vidéken minden munkáért teljes garanciát vállalok **Szolid árak.** Elvállalok: parketbeesztést, polskairtást. Egyes butorok féregmentesítését és pakányirtást

BUDAPEST KÖZELÉBEN, szép helyen vendéglő, esetleg házzal egyútt családai okok miatt **ELADÓ.** Érdeklődni lehet IX., Mátyás u. 13. szám alatt a házfelügyelőnél.

27900—982. kih. Eckstein Istvánné (Goldhanner Mária) lakik: Lónyay u. 24. 38 éves, izr. férjes, vendéglős, büntetve 1924. IX. é. 14. §. 3. bek. liv. Bm. 8. §-ra, mert borpencéjében 1 drb vashordóban szeszt tartott, 50 P pénzbüntetésre, behajthatatlanság esetén 3 napi elzárásra. Egyben az ítéletnek a „Magyarország” és a „Vendéglősök” lapjában való közzétételét elrendelte. — Olvashatatlan, sk. rkapatány rkb. A másolat hitelűl 1935 jun. 21-én. Olvashatatlan aláírás sk.

Pincéért csak a Genfiéktől (Tel: 39-3-62) és a Nemzeti Munkaközponttól (Tel: 32-7-89) rendeljünk!

Szakmai Fontos tudnivalók

A napokban alkalmunk volt Leszlauer Gyula úrral, a hűsiparosok egyik érdemes tagjával, a hentes és mészáros ipartestület volt elnökével beszélni. A szállodások és vendéglősök jól ismerik, mert állandó üzleti kapcsolatban állanak cégével, mely közismerten kiváló árujával mindenkor elsősorban ki tudta elégíteni iparunk szükségleteit. A mestert azonban nemcsak üzleti alapon érdeklí a vendéglátó társadalom, őt szociológiai szempontok is vezérik, mint tökéletes ismerője a vendéglátó iparosok súlyos helyzetének, iparunkhoz való régi kapcsolata alapján, most kötelességének érzi, hogy újabb vásárlási kedvezményekkel könnyítsen tagjainak beszerzési gondjain. Kartársaink a már kialakult árszaból mindenkor 2% engedményt kapnak az áru házhoz szállítása esetén, ha azonban maguk szállítják el, 3% engedményt ad. Reméljük, hogy a mester ezen előzékenységet tagtársaink minél szélesebb rétegben óhajtják majd igénybe venni.

Kartársak! Felkérünk benneteket, hogy Zwack Unicumja gyanánt ne mérjétek ki más italt se az UNICUM üvegből, se másfajta üvegből, mert az Unicum szó a Zwack likőrgyár kizárólagos védjegyzett tulajdonát képezi és e néven csakis valódi áru hozható forgalomba. Ha a vendég Unicumot kér: adjatok neki valódi Unicumot, mert Unicum néven más keresni nem szabad eladni se Zwack üvegből, se más üvegből.

A vendéglősiipart súlyosan érintő gazdasági viszonyokat, még az olyan szilárd elvek szerint irányított világvállalat is, mint a National Registeráló Pénztárak, kénytelen erősen figyelembe venni. Erről tanuskodik iparunk részére speciálisan készült új kalkulációja, amely méltányolva helyzetünket, megfelelő ármérséklést s fizetési könnyítéseket jelent számunkra. A National nélkülözhetetlen a vendéglőben és a vendéglős így mégis inkább közvetlenül a gyári képviselőhez fordul, mintsem „kéz alatt” vásároljon olcsóbban. Az ilyen „olcsó” vásárlások nem nagyon fizetősek ki, mint azt az utolsó években nem egyszer konstatáltuk. Egy komplikált készüléknek mindig lehet rejtett hibája, amely azután éppen azon a bizalom keretében, amelyet a vendéglős a National iránt táplál, megkárosítja a tulajdonost. Természetesen úgy érkezők, mint anyagi szavatosságot csakis azokért a kasszákért vállalt a társaság (IV., Szarka u. 4.), amelyet bizonyos határidőn

Cián helyett
ENTOX
Miért?
Mert:

1. 30 százalékkal olcsóbb
 2. Szag- és mérgeztelen
 3. 8 órai entoxolás után a lakás bekölthető.
- 6 havi garancia rovar ellen.**

Végző: **Grünfeld Simon** vegyészeti laboratóriuma
 Budapest, VIII., Kálvária tér 18. Telefon: 42-7-01.

belül ő szállított a vendéglőbe. Ebben az esetben tényleg meg van védve a tulajdonos minden pénzkézeltéssel járható kártól és a legnagyobb forgalom mellett is nyugodt és biztos lehet abban, hogy a készületek ellenőrző szerve a legkisebb hibát, vagy hiányt azonnal feltűnteti. Kartársaink az eddigi tapasztalatok okukra, a jövőben még inkább óvakodni fognak a „szakba macska” vásárlástól egy olyan tárgy vételénél, amelyre az egész üzem pénzforgalma bonyolódik. Ha valahol, úgy elsősorban itt a legelső szempont a bizalom és csak másodrendű az ár. Mert könnyen kiderülhet, hogy az olcsóbb a drágább.

Vendéglős kartársaink egyre többen és többen nyilatkoznak dicsőré elismeréssel a Kádár-féle sütődé házilag készült Beigli különlegességeiről, amelyből a vendégek szívesen és sokat fogyasztanak. Ígyten mintát és kóstolót készleggel küld a Kádár-sütőde VII. Wesselényi uca 74. telefon 40-6-15.

Kölelőseny! Kádár Miklós cég mai hirdetésében kerti vas- és fontoszkeket és alpaca evőszőkeket ajánl. Erdemes mintát kérni, mert olcsó.

Használt szék, asztal, sörapparat, pohárállványok, alpaca-áruk és mindenféle vendéglős és kávéházi berendezési tárgyak legolcsóbban és legpontosabban Haasnál, Népszínház uca 16. Telefon: 36-0-01.

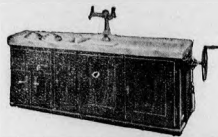
Amint-említettük, a közelmúltban kint jártunk a Ribárszky György és Társa bútorgyárában, megtekintettük modernül felszerelt és hatalmas üzemüket, melyben kitűnő és lelkiismeretes munka folyik. Ezen alkalommal megemlítették Ribárszky úr, mint tökéletes ismerője iparunk súlyos és nehéz helyzetének, hogy azon régi és belföldes kapcsolat folytán, melyek őt iparunkhoz fűzik, erkölcsi kötelességének érzi, hogy bizonyos kedvezményekkel siessen kartársaink segítségére. Hajlandó lenne tagjaink érdekében használt és bizony sokszor már elavult és kényelmetlen bútorkat egészen minimális költséggel teljesen új, modern — a kor igényeinek megfelelő — bútorkra átépíteni, vagy akár be is eresélni adott terv, vagy kapott minta szerint. Ezen önzetlen ajánlatával valóban páratlan kedvezményt ad kartársaink és reméljük, hogy minél több szállodásnak és vendéglősnek alkalma lesz ezen kedvezményt igénybe venni.

Különösen figyelembe ajánljuk olvasóinknak a Magyarországon most bevezetett új férgirtőszert a T-Gáz, amely a ciánál egyenrangú, azonban még zsűfolt szállodában is veszély nélkül alkalmazható. Kulföldön, de Magyarországon is tökéletes eredmények. Felvilágosítást ad a vezérképviselet: Zykton Rt., Budapest, V., Hollán uca 3. sz. telefon: *14-6-96.

Kijadja a Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestülete.

Felolós szerkesztő és kindó: Kutassy Lajos.

Kiadóhivatal: Budapest, IX, Lónyay uca 22. szám. Telefon: 87-6-08.

Alapított 1865. évben.
HENNEFELD R. T.

jégszekrényára
Budapest, VI., Ó-ucca 6. Tel.: 11-4-29.

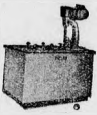
Szab. jégszekrények, sörkimerő készü-
letek, autom. elektromos jégszekrények
és hűtőkamrák.

Címre ügyelni! csak Ó-ucca 6.

**Jéghűtésű és ön-
működő elektromos
fagylaltkészítőgépek
és konzervátorok.**

**Kedvező fizetési fel-
tételek!**

**Árjegyzék ingyen és
bérmentve.**

IRÓGÉPET

irodájába, otthonába, üzletébe legolesőbban Édes és Decsnyél vehet. Irógépkikölesönzés, javítás, karbantartás, kellékek nagy raktára. Copirszalagok és másolászalagok legolesőbban. Budapest, VII., Akáéfa-ucca 13. szám.

HELLER SAJTKOK IZLETESEK!

Minden igényt **Hoódossy úri szabó** kielégít
hitelképes uraknak 6 havi hitel. Szolid árak. Elsőrendű szia-
bás. Modern vonalvezetés. V., Csáky-u. 7. Tel. hívó: 16-3-12.

Somló okl. vegyész-mérnök
Ciánoz garanciával. Megbízható, olcsó
Svábirtás, palkányirtás
Budapest, Király u. 99. **T. 37-4-05**

Stück Frigyes ostyagyára
Fagylalt-lapocsa, holiinni, csőstyá, torta és ostya-
lapok legjobb beszerzési forrása.
Uj cím: Hungária közép krt. 135. Thököly út sarkok

Schneider János asztalosmester
lakberendező, épület- és belső munkák, asztalosárugyár
Specialista szállodai és vendéglői asztalosárú-munkákban
Perkelta-munkák. — VIII. Kisfaludy-u. 8. Tel.: 34-6-16.
Műipari tervező. Antikbutor készítő

POLITZER irt: poloskát, svábot,
rusznit, palkányt jótállással
Takarítást, ablaktisztítást vállal.
Telefon: 89-7-94. — Petőfi Sándor u. 6.

WINTER TESTVÉREK
bornagykereskedők. Városi iroda és eladás
VII., Akáéfa ucca 45. Telefon: 34-9-52.
Ajánlanak kiváló minőségű uradalmi fajborokat, valamint
CSEMEGE- ÉS VERMOUTH-BOROKAT
minden mennyiségben, a legolesőbb napi áron. Tegyen próbaborondejét!

PISZKOS!!

plafonját és falát néhány óra alatt különleges
eljárással ujjárvarázsoljuk! Díjtalan bemutatás
Poloska- és feregirtás garanciával. Szakszerű
lakástakarítás! MEZEY VACUUM, lakáskar-
bantartó és hat. eng. poloska- és feregirtóállá-
lat, Budapest, Csengery u. 51. Telefon: 13-0-95.

NAGY IGNÁC pincelészerezési
cirkék raktára
BUDAPEST, VII. KÁROLY KÖRÜT 9.
Ajánlja dűsán felszerelt raktárát, ú. m.: borszivaltjúk,
szűrógépek palackok, parafadugók cirkék stb. T.: 41-5-15

Steiner és Szimper
szobafestők, mázólok, dísz- és templomfestők
Budapest. IX., Útfői út 57. Telefon: 30-6-29.

Wagner vendéglők,
szállodák,
sörözők
közismert szállítója
Központi Vásárcsarnok: 86-3-96. — Iroda: 86-4-95.

SIDOL fém-, ablak- és márvány-
tisztításra a legalkalmasabb!
Götz Lipót „Sidol” vegyitermékek gyára Rt.
Budapest, VII. Cserei u. 14. Tel.: 96-6-86, 96-8-27.

ZIMMER FERENC
HALKERESKEDELMI R. T.
*
Budapest, Központi Vásárcsarnok. Tel.: 854-48
FÜKÜZLETEK: V., Gróf Tisza István u. 10. Tel.: 816-79.
VII., Rákóczi út 90. Telefon: 304-84.
IRODA: VIII., Horánszky utca 19. I. em. Tel.: 335-39.

*Budapesti Szállodások és Vendéglők Ipartestülete
A Magyar Szállodások és Vendéglők Országos Szövetségének
Szállodások, Vendéglők, Kávésók és Alkalmazottak
Nyugdíjnyesülete*
Budapest, IX., Lónyay u. 22. Telefon: 81-1-52.

Szállodások és vendéglők szakiskolája
Budapest, IX., Lónyay ucca 6. Telefon: 87-2-79.
Igazgatóval értekezhetni köznapokon d. u. 4-7-ig

Budapesti Vendéglők Adaközössége
Budapest, IX., Lónyay u. 22. Telefon: 86-1-82.
Hivatalos órák: köznapokon d. e. 9-2 óráig.

A kiadóhivatal telefonszáma: 87-6-98.